

ÅRSREDOVISNING
2016

Konstfack

University College of
Arts, Crafts and Design

Omslag framsida: "Pressure Pressure", Mette Moltke Wozniak, masterprogrammet Visuell kommunikation,
foto: Mette Moltke Wozniak.

Omslag baksida: "Jewellery Be Like", Göran Kling, masterprogrammet CRAFT! - Ädellab, foto: Göran Kling.
Tryck: Danagård Litho februari 2017.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

EN STARK AKTÖR I SAMHÅLLSUTVECKLINGEN.....	2
RESULTATREDOVISNING	3
2. GEMENSAMT FÖR HÖGSKOLAN.....	3
2.1 Kvalitet i verksamheten	3
2.2 Kompetensförsörjning.....	7
2.3 Internationalisering.....	12
3. UTBILDNING PÅ GRUNDNIVÅ OCH AVANCERAD NIVÅ	15
3.1 Rekrytering, kommunikation och samverkan.....	15
3.2 Lärarutbildning: vägledning och dimensionering	17
3.3 Studenter: resultat och måluppfyllelse.....	17
4. FORSKNING, KONSTNÄRLIG FORSKNING OCH UTBILDNING PÅ FORSKARNIVÅ.....	24
4.1 Forskningsmiljö.....	24
4.2 Forskarutbildning	24
4.3 Externfinansierad forskning	25
4.4 Forskningsanknytning av utbildning	26
5. EKONOMISK RESULTATREDOVISNING.....	28
EKONOMISK REDOVISNING	37
6.1 Resultaträkning	37
6.2 Balansräkning	38
6.3 Anslagsredovisning.....	40
6.4 Underlag för beräkning av grundutbildningsanslag	41
6.5 Redovisnings- och värderingsprinciper	42
6.6 Styrelse 2016	44
6.7 Redovisning av sjukfrånvaro	45
6.8 Noter till resultat- och balansräkning	46
7. Sammanställning över väsentliga uppgifter.....	54
Styrelsens underskrifter	56

Resultatredovisning: Tabeller

Tabell 1.	Personalomsättning 2016 - 2014, rörlighet i procent
Tabell 2.	Köpta undervisningstjänster 2016 - 2014
Tabell 3.	Anställda den 31 oktober 2016 - 2014 fördelade efter kön, antal och andel i procent
Tabell 4.	Antal nyrekryterade lärare 2016 - 2014
Tabell 5.	Antal studentutbyten 2016 - 2014
Tabell 6.	Antal lärarutbyten 2016 - 2014
Tabell 7.	Inresande studenter 2016 - 2014
Tabell 8a.	Antal sökande till kandidatprogram och lärarprogram, varav komplett ansökan samt antagna läsåren 2016- 2014
Tabell 8b.	Antal sökande till masterprogram fördelade per inriktning, varav komplett ansökan samt antagna år 2016 - 2014
Tabell 9a.	Antal helårsstudenter (HST), fördelning på kurser och program 2016 - 2014
Tabell 9b.	Antal helårsprestationer, fördelning på kurser och program 2016 - 2014
Tabell 10	Examensutfall, redovisat per utbildningsprogram 2016 - 2014
Tabell 11.	Programstudenter fördelade efter kön 2016 - 2014, antal och andel i procent

Diagram 1. Lärare. Årsarbetskrafter per institution och lärarkategori, 2016 - 2014

En stark aktör i samhällsutvecklingen

2014 års regeringsförklaring anför att samhället behöver såväl ekonomisk som demokratisk tillväxt och slår fast: "För det behövs en fri och frispråkig kultur, samt fria konstnärer". Akademisk frihet är det ena benet som Konstfack vilar på, konstnärlig frihet det andra. Vi utbildar och forskar med spets och bredd, med resultat som bidrar till en ekonomisk och praktisk vardag, till näringsliv, individ och samhälle. Men vi utbildar också till en frispråkig kultur, den fria konsten och till kulturella och kunskapsmässiga gemenskaper; det kitt som håller oss samman, som bildar, roar och oroar.

Utbildning och forskning på konstnärlig grund är inte väsensskild från annan, även om metoder och delmål kan skilja. Gestaltning, estetik, föreställning och empati är utgångspunkt för frågor om hur vi lever tillsammans och hur vi kan dela vår värld – lokalt och globalt. Fenomen som studeras ger upptäckter och samband som ibland leder till en lösning eller en berättelse – andra gånger till nya frågor. Konstens frihet är intimt förbunden med dess insisterande på tolkningsbarhet och tolkningsfrihet – att det offentliga samtalet är öppet och förblir oavslutat. Det är demokratins centrala förutsättning. Detta utbildar Konstfack till.

Konstfack är således både en högskola och en kulturinstitution, en del av svensk historia och samtid. Samverkan med det omgivande samhället är en självklarhet. Konstfack har länge varit en stark röst mot exkluderande grafisk formgivning och stereotypa bilder, 2016 tog vi åter ta plats i den offentliga debatten. Sara Kristoffersson, professor i designhistoria, uppmärksammades för sin bok om IKEA och vi har höjt rösten för slöjdens betydelse för Sverige som ingenjör- och innovationsnation. Konstfacks stärkta position på den internationella rankinglistan QS Ranking 2016 med delad förstaplats i Sverige, plats 11 i Europa och plats 41 i världen är sannolikt ett resultat bland annat av våra utåtriktade aktiviteter.

Med det kollegiala samtalet och samverkan i fokus genomfördes en mindre omorganisation under året. Fördjupad kontakt mellan ämnesområdena och möjlighet för studenter att mötas över programmen ska ge ökad utväxling och kvalitet i utbildningen. Tematiska internat för lärare, en intensiv forskningsvecka och öppna föreläsningar har också präglat 2016.

Vårt internationella nätverk stärktes då Erasmus+ möjliggjort ett ökat utbyte med IAAP i Ramallah, Palestina och Bezalel i Jerusalem, Israel. Konstfack tog emot de första palestinska studenterna under hösten, samtidigt som en student var i Ramallah. Tre lärare åker dit i vår. Utbytet med Bezalel är av samma omfattning.

Konstfacks forskning är underfinansierad och vi ser fram emot de höjda anslag som föreslås i forskningspropositionen – väl förberedda med en starkt forskningsorganisation. Till doktorandprogrammet som Konstfack driver tillsammans med KTH antogs två doktorander bland 250 ansökningar. Obalans mellan undervisning och forskning försvårar dock för våra lärare då den knappa forskningstiden även ska räcka till deltagande i konferenser och handledning. En effekt är minskade externa forskningsmedel 2016, vilket vi vill ändra på framöver.

Konstnärlig forskning bidrar med nya perspektiv på samhällsutmaningar och kan föreslå alternativa framtider. Det konstnärliga, multi-disciplinära perspektivet utgår från samhällsfenomen och individers berättelser och erfarenheter. Då våra samtida utmaningar är komplexa, dynamiska och sammankopplade blir socialt, ekonomiskt och kulturellt hållbara resultat ett övergripande mål för all forskning.

Maria Lantz, rektor

RESULTATREDOVISNING

2. Gemensamt för högskolan

2.1 Kvalitet i verksamheten

Kvalitetsarbete

Under året har fokus lagts på fortsatt utveckling av ett sammanhållet kvalitetssystem för Konstfack i syfte att stärka systematiken i kvalitetssäkringsarbetet. Detta har skett i dialog och samarbete med bland andra utbildnings- och forskningsnämnden (UFN) och institutionerna. Konstfacks kvalitetssystem fastställdes av rektor i december och implementeras från och med 2017.

I juni inrättades ett kvalitetsråd med uppgift att bidra till utvecklingen av Konstfacks kvalitetssystem och stödja förankringen i verksamheten. Kvalitetsrådet har en bred kompetens. Där ingår representanter från såväl institutioner och ledning som från Konstfacks studenter. Kvalitetsrådet är även referensgrupp för övriga projekt som berör kvalitetsutveckling, bland annat utvecklingen av kursvärderingar.

Studenternas kursvärderingar utgör en viktig del av kursutvecklingsarbetet och säkerställer att studenternas synpunkter synliggörs, förutsatt att svarsfrekvensen är tillräcklig. För att förbättra svarsfrekvensen och mer systematiskt ta tillvara studenternas synpunkter i kursutvecklingsarbetet bedrevs under året ett projekt för att se över kursvärderingsprocessen och kursvärderingsfrågorna. Nya riktlinjer för kursvärdering vid Konstfack beslutades av rektor i december och ska implementeras under 2017.

Att förankra utvecklingsarbetet i verksamheten och i lärarkollegiet är ett första steg inför kommande implementering av kvalitetssystemet. På Institutionen för design, inredningsarkitektur och visuell kommunikation (DIV) ordnades exempelvis under hösten en heldagskonferens med diskussion och reflektion kring kvalitetsutvecklingsarbetet vid Konstfack och den egna institutionen.

Den dialog och det erfarenhetsutbyte som sker vid kollegiala möten över ämnesgränser är ett uppskattat arbetssätt på Konstfack och bidrar tydligt till kvalitetsutveckling av utbildningarna. Den interna konferens som anordnas av ledningen varje år i augusti fokuserade i år på erfarenhetsutbyte kring bedömning av arbetsprover vid antagning. På konferensen diskuterades även studentrekrytering och kommunikation.

Ämnesråden och programrådet för lärarutbildningen – alla med studentrepresentanter och företrädare för yrkeslivet – ansvarar för att främja utvecklingen av utbildningen och bereda förslag som rör utbildningens innehåll. Utvecklingsarbetet sker kontinuerligt med hänsyn till samhällets och yrkeslivets krav, utvecklingen inom forskning och ämnesutvecklingen. Under året har övergripande kursutveckling skett, bland annat inom kandidatprogrammet Textil, i syfte att ytterligare synliggöra huvudområdet och stödja en verkstadsnära utbildning, och även inom kandidatprogrammet Inredningsarkitektur & möbeldesign, för att tydliggöra utbildningens progression. Inom ämneslärarutbildningen gjordes en genomgång av samtliga kursplaner under 2015 och genomförde en utveckling av utbildningsplanerna för att åstadkomma tydligare koppling till examensmålen och att knyta ihop ämneskurser, utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) och verksamhetsförlagd utbildning (VFU) på ett mer ändamålsenligt sätt, både utifrån arbetslagens erfarenheter och utifrån studenternas utvärderingar. De första studenterna som läser enligt de nya utbildningsplanerna startade höstterminen 2016 och kursutvecklingen sker kontinuerligt.

Utbildnings- och forskningsnämnden delade ut medel till de olika programmens ämnesråd för att ytterligare stärka kopplingen mellan utbildning och forskning. Ämnesrådet för Industridesign har anordnat aktiviteter i syfte att ge mastersstudenterna en bättre förståelse för hur forskning kan bidra till utvecklingen av ämnet design och dess praktik. Föreläsningar och workshops med erfarna forskare har genomförts, om bl.a. Co-designing

och om designhistoria, teori och designkritik. Studenterna har även getts möjlighet att delta i en internationell workshop i Kroatien, Interakcije 2016: Speculative NOW! Studenterna på masterprogrammet Visuell Kultur och Lärande, inriktning bildpedagogik, åkte till Stållbergs gruva för att medverka i en workshop tillsammans med tre personer från The non existent Center. Resultatet av detta arbete användes av studenterna för att skapa egna workshops under Konstfacks forskningsvecka i januari.

Kvalitetsförstärkning
VFU

Den särskilda höjningen av ersättningsbeloppen för vissa utbildningsområden har på Konstfack använts för att stärka lärarutbildningens verksamhetsförlagda utbildning (VFU). Vid halvårsskiftet inrättades vid Institutionen för bild- och slöjdpedagogik en ny anställning som adjunkt i utbildningsvetenskap med inriktning mot VFU. Arbetsuppgifterna omfattar bland annat särskilt ansvar för omvärldsbevakning, kvalitet och utveckling av den verksamhetsförlagda delen av lärarutbildningen. För att ytterligare stärka kompetensen hos handledarna inom skolverksamheten har handledarutbildningen utvecklats och reviderats i samarbete med Gymnastik- och idrottshögskolan, Kungl. Musikhögskolan och Stockholms konstnärliga högskola.

Studentinflytande

Högskolestyrelsen beslutade i maj att ge nuvarande studentkår fortsatt ställning som studentkår vid Konstfack. Ett nytt treårigt avtal tecknades, i syfte att ge förutsättningar för studentinflytande och därmed stärka studenternas möjligheter att bevaka och medverka i utvecklingen av utbildningen och påverka förutsättningarna för studier vid Konstfack, även när det gäller arbetsmiljö. I avtalet framgår att studenterna erbjuds plats i alla rådgivande och beslutande organ – också i det nybildade kvalitetsrådet.

För att öka studenternas engagemang och säkerställa att de har representanter i olika organ förs en aktiv och återkommande dialog med studentkåren. Det kan dock emellanåt vara svårt att rekrytera studentrepresentanter till alla beredande organ. Institutionen för konst har därför en kontinuerlig och direkt dialog med studenterna på kandidat- och masterprogrammen för att säkerställa att det finns studentrepresentanter i ämnesrådet.

Enskilda program och institutioner har genomfört utbildningsnära åtgärder för att stärka studentinflytande och integrera studenternas förslag i högskolans verksamhet.

- Institutionen för design, inredningsarkitektur och visuell kommunikation (DIV) utvecklar formerna för studentinflytande genom snabb och nära kommunikation med studenterna, exempelvis genom att studenterna bjuds in till lärarmöten.
- Institutionen för konst har bjudit in studenterna till ett stormöte för att diskutera frågor som berör utbildningen, innehåll, kommunikation och lokaler.
- Institutionen för bild- och slöjdpedagogik arrangerar årligen FoU-dagar. Årets tema, Funktionsvariationer, lärmiljöer och inkludering, var för första gången satt efter ett studentinitiativ. Studenter ingick också i den arbetsgrupp som arbetade fram det slutgiltiga programmet och hade själva en stor del i genomförandet av dagarna.

Verksamhets-
utveckling

Högskolestyrelsen fattade i våras beslut om en ny arbetsordning och delegering av beslutanderätt vid Konstfack. Arbetsordningen tydliggör ansvarsfördelningen bland beslutande och rådgivande organ. Nämnden för utbildning och forskning vid lärarutbildningen ersätts av programrådet för ämneslärarutbildningen och Utbildnings- och forskningsnämndens övergripande ansvar för kvalitet i utbildning och forskning klargörs, liksom Lärarförslagsnämndens uppgift som beredande organ till rektor.

Utbildnings- och forskningsnämnden (UFN) inrättade ett utskott för forskning och forskarutbildning (FFU) och utsåg utskottets representanter. Det nya utskottet är UFN:s beredande organ i de forskningsfrågor som UFN ansvarar för och informerar nämnden om övriga aktuella frågor som rör forskning och forskarutbildning.

Nya etiska riktlinjer fastställdes på förslag av Konstfacks etiska råd. Riktlinjerna och handläggningsanvisningar ska vara vägledande och förebyggande och bidra till att höja medvetenheten om etiska frågeställningar i all verksamhet.

Högskolestyrelsens beslut 2015 om att dela Institutionen för design, konsthantverk och konst trädde i kraft 1 januari 2016. Två nya prefekter rekryterades under våren till Institutionen för design, inredningsarkitektur och visuell kommunikation (DIV) respektive Institutionen för konsthantverk (KHV). Detta har lett till intern verksamhetsutveckling. Vid DIV har till exempel ett institutionsråd inrättats. Institutionsrådet är rådgivande för prefekten vid utarbetandet av verksamhets- och handlingsplaner och utformningen av centrala arbetsprocesser. Rådet har även en samordnande roll för ämnesråden och institutionens gemensamma kvalitetssäkrings- och utvecklingsarbete. Under året har även lärarnas ansvars- och arbetsområden tydliggjorts vid institutionen, något som gett avtryck i de individuella tjänstgöringsplaner som upprättats för läsåret 2016/2017.

Följande gemensamma utvecklingsområden har prioriterats inom stödverksamheten:

- Kvalitetssäkring av utbildning, forskning och administration
- Stärkta berednings- och beslutsfunktioner/strukturer, inklusive ledningskommunikation
- Effektiviserad löne- och anställningsprocess inför övergång till Statens Servicecenter (SSC) våren 2017 (se vidare under Kompetensförsörjning)
- Effektiva processer, transparent och tydlig organisation av stödverksamheten, inklusive system
- Utvecklad säkerhet/riskhantering

Som ett resultat av detta märks bland annat:

- Fastställande och implementering av utbildningsprocessen med tidplan, med syfte att säkerställa att utveckling av utbildningen sker rättssäkert och ämnesnära.
- Tekniska förbättringar av bedömningsapplikationen för arbetsprover, som även har vidareutvecklats som processtöd för urval.
- UHR:s webbversion av antagningssystemet NyA – NyA-webben – har införts som nytt systemstöd för reservantagning, första gången använt inför höstterminen 2016.
- För att stödja det interna studieadministrativa utvecklingsarbetet och kvalitetssäkringen av verksamheten har en ny tjänst som utbildningshandläggare inrättats vid Institutionen för design, inredningsarkitektur och visuell kommunikation.
- Översyn av de administrativa rutinerna har bland annat resulterat i bättre rutiner för anlitan av och upprättande av avtal med gästlärare.
- Informationssäkerheten har stärkts genom bland annat förbättrad systemdokumentation, genomgångar med alla systemansvariga och ombyggnad av serverrum.
- En utredning om e-lärande vid Konstfack presenterades för rektors ledningsråd i början av 2016, vilket ledde till att en ny tjänst som IKT-koordinator skapades vid Biblioteket och en handlingsplan för fortsatt verksamhet, "Lärlabb", togs fram. En av målsättningarna med Lärlabbet är att utveckla förutsättningarna för lärande med hjälp av relevant digital teknologi och nya pedagogiska metoder.

Hållbar utveckling

Under 2016 fortsatte arbetet med att främja en hållbar utveckling genom ökad kunskap och medvetenhet om hållbarhetsfrågorna vid högskolan generellt, inom samtliga utbildningsprogram och i det dagliga arbetet. *Friday lectures* är en öppen och välbesökt föreläsningsserie som anordnas på Konstfack med externa medverkande. Höstens tema var "Share and Care Beyond Markets and States", med bland annat föreläsningar om ekonomisk demokrati och hållbarhet.

En konsult anlätades under året för att utreda och föreslå hur miljöarbetet bör organiseras och vilka områden som Konstfack bör fokusera på. Konstfacks personal och studenter gavs möjlighet att via en enkät bidra med förslag till miljöförbättringar.

Perspektivet om hållbar utveckling återfinns inom alla utbildningar, inte minst i verkstäder, där en stor del av undervisningen sker. Ett exempel är kursen BILD – Materiell kultur, inom ämneslärarutbildningen, som bearbetar frågor om miljö, hållbarhet, konsumtion och återvinning i olika gestaltnings- och litteraturstudier kursen igenom. Ett annat exempel på hållbar utveckling är återuppbyggnaden av måleristudion, med stort fokus på arbetsmiljö och miljömässig hållbarhet. En adjunkt med relevant kompetens har anställts för att driva studion.

Flera examensarbeten som visades på Konstfacks Vårutställning hade en tydlig inriktning mot hållbar utveckling och behandlade frågor om bland annat hållbar konsumtion eller hållbara samhällen. Som exempel kan nämnas det bildpedagogiska arbetet *Omsorg och respekt: strategier, metoder och material för en mer hållbar bildundervisning*, eller *För vissa ett måste, för andra ett val*, ett arbete om urbant friluftsliv.

Arbetsmiljö

Under 2016 har Konstfack inlett arbetet med att implementera Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4). Social skyddsround genomfördes som en del i det uppföljande arbetet utifrån resultatet i medarbetarundersökningen 2015. Varje enhet har under 2016 arbetat vidare med sitt resultat rörande frågor som; villkoren i det egna arbetet, enhetens uppdrag och mål samt identifierade förbättringsområden. Flera enheter har haft fokus på att förbättra villkoren för samarbete och dialog kring uppdrag, mandat och arbetsuppgifter.

En utbildningsdag om den nya AFS:en genomfördes under våren för chefer och andra i arbetsledande ställning med temat: *Hur kan vi förebygga ohälsosam arbetsbelastning på Konstfack?*

Som ett led i arbetet med det nya styrdokumentet "Arbetsordning och delegering av beslutanderätt" (se ovan) reviderades även Arbetsmiljökommitténs uppdrag.

Under 2016 genomfördes en revision på flera av Konstfacks processventilationsanläggningar, vilket resulterade i att mindre arbetsmiljöproblem kunde lösas och förbättras. Ansträngningar att lösa textilverkstadens arbetsmiljöproblem har varit prioritet under 2016. Företagshälsovården (Betania) har kallats in ett antal gånger för att klargöra vilka arbetsmiljöproblem som kan finnas samt riskbedöma och genomföra uppmätningar om förekomst av ammoniakgas vid fixering. Ombyggnation av färgeriets ventilationshuv har genomförts. Utöver det har en ny skyddsområdesindelning gjorts. Ombyggnation av glasugnen i glashyttan har också lett till förbättringar i den fysiska arbetsmiljön.

Den årliga introduktionen i arbetsmiljö och säkerhet för personal och studenter genomfördes vid höstterminens start samt för personal i början av vårterminen.

Arbetsmiljöverkets självskattningstest används som diskussionsunderlag i det systematiska arbetsmiljöarbetet. Graderingen är från noll till maximala 5,0 poäng och resultatet skiftar något över treårsperioden: 3,7 (2013), 3,8 poäng (2014) till 3,6 (2015). Under 2016 blev det en tillbakagång i det systematiska arbetsmiljöarbetet till 3,4 poäng, vilket bland annat kan förklaras av dröjsmål kring skriftlig arbetsmiljödelegation till nya chefer.

2.2 Kompetensförsörjning

Nedan redovisas åtgärder som vidtagits 2016 för att säkerställa att kompetens finns för:

- att bibehålla och utveckla utbildningens och forskningens kvalitet,
- att stödverksamheten utvecklas på ett sätt som stödjer ovanstående och ett effektivt resursutnyttjande samt
- att högskolans roll som statlig myndighet säkerställs.

2016 har Konstfack fullgjort dessa uppgifter genom exempelvis rekrytering av nya kompetenser, förändring av arbetsuppgifter och anställningars omfattning/antal, kompetensutveckling, omvärldsbevakning och aktivt deltagande inom våra verksamhetsområden. Förändringarna ska ses mot bakgrund av en kontinuerlig verksamhetsutveckling internt, beslut såsom fastställda interna utbildningsuppdrag och skeenden i omvärlden.

Konstfack arbetar aktivt med kompetensförsörjning för att attrahera, utveckla och behålla kompetens. Flertalet lärare är visstidsanställda enligt 4 kap 10 § Högskoleförordningen, vilket innebär att huvuddelen av lärarna är anställda högst tio år. Merparten av lärarna har en deltidsanställning. Syftet är att säkerställa och möjliggöra lärarnas kontakt med yrkeslivet inom det konstnärliga området och därmed möta Konstfacks verksamhetsmål på kort och lång sikt.

Årets arbete med effektiviserad löne- och anställningsprocess prioriterades av flera skäl:

- Våren 2017 övergår Konstfacks lönehantering till Statens Servicecenter (SSC), varför alla processer som hör samman med lön har gått igenom. Anslutningen till SSC:s lönerelaterade tjänster är obligatorisk. Fördelen väntas bli minskad sårbarhet inom lönehandläggning medan kostnaderna ökar väsentligt.
- Våren 2016 överlämnades en rapport från utredning om verksamhetsstödet organisation. Där föreslogs bland annat förändrat stöd från HR med kontaktpersoner gentemot institutioner och förvaltning. Syftet är att minska sårbarheten och dubbelarbete samt stärka processerna för detta.
- Arbetsrättsliga och arbetsgivarpolitiska frågor om hantering av tidsbegränsade anställningar och utlysning av nyanställningar har stått i fokus nationellt. Förändrade tolkningar av regelverk, behov av nya rutiner och revidering av lokalt arbetstidsavtal har därför varit prioriterat 2016.

Rekrytering

2016 nyrekryterades 23 medarbetare (2015: 30; 2014: 28), varav sju lärare. Bland nyrekryteringarna kan nämnas två nya prefektanställningar med anledning av delningen av en institution i två nya; Institutionen för design, inredningsarkitektur och visuell kommunikation samt Institutionen för konsthantverk. Ny HR-chef tillträdde i början av året.

Nyrekryteringen av lärare mer än halverades jämfört med 2015 av flera orsaker, se tabell 4: 1) Två adjunkter och två lektorer ansökte om och erhöll befördran till lektor respektive professor, vilket ersatte motsvarande nyrekryteringar. Nyrekryteringar för att ersätta positioner som lämnats har inte slutförts under året. 2) En lektorsrekrytering har avbrutits av rektor. 3) Personalbrist vid HR-enheten medförde att vissa nyrekryteringar flyttats fram.

Lärarnas anställningsform leder till en högre personalomsättning vid Konstfack jämfört med riket totalt, se tabell 1.

Tabell 1. Personalomsättning 2016 - 2014, rörlighet % (Arbetsgivarverkets årliga lönestatistik)

Andel nyanställda/de som slutat på myndigheten i relation till genomsnittligt antal anställda	2016		2015		2014	
	Nya	Avg	Nya	Avg	Nya	Avg
Konstfack	11	16	17	17	24	12
Riket – statliga myndigheter	13	12	12	11	12	10

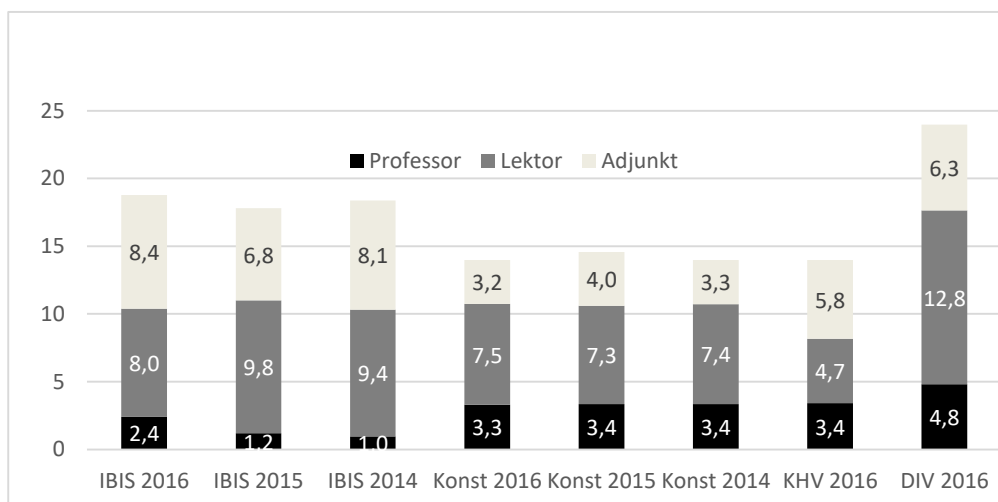
Årsarbetskrafter

Konstfack hade i medeltal 201 anställda och genomförde 144 årsarbetskrafter, se Väsentliga uppgifter. Det är en minskning med 11 anställda och 4 årsarbetskrafter jämfört med föregående år, vilket förklaras av mindre externa forskningsbidrag och färre fristående kurser. På sikt ska vissa mindre, kortare anställningar ersättas med högre anställningsgrad och på så sätt öka stabiliteten i lärarlagen.

Lärarnas deltid avspeglas i statistiken. 2016 utgjorde de ca två tredjedelar av personalstyrkan (i medeltal 117 personer, 58 %) och utförde ca hälften av årsarbetet totalt (72 årsarbetskrafter, 50 %). Under femårsperioden har lärargruppen svarat för mellan 48 – 50 % av årsarbetskraften totalt. I kategorin lärare ingår även rektor och prefekter, vilket är en anpassning till redovisningen vid lärosäten nationellt.

Fördelningen av årsarbetskrafter över lärarkategori och institution speglar verksamhetens behov (se diagram 1). Lärarutbildningen har som planerat förstärkts med en professor (befordran av en lektor), vilket märks i statistiken. Institutionen för Konst minskade något (0,8 årsarbetskrafter) i samband med det minskade utbildningsuppdraget.

Diagram 1. Lärare. Årsarbetskrafter per institution och lärarkategori, 2016 – 2014.
För de två nybildade institutionerna KHV och DIV saknas jämförelse bakåt i tiden.

Vid Institutionen för design, inredningsarkitektur och visuell kommunikation befordrades två adjunkter till lektorer och en lektor till professor. Samtidigt utlystes nya anställningar inom samma ämnesområden.

Bland teknisk/administrativ personal totalt märks en ökning med knappt 1 årsarbetskraft, vilket var mindre än planerat 2016. Biblioteket förstärktes med en IKT-kordinator och under våren slutfördes en utredning om högskolans verksamhetsstöd.

Planerade, tillfälliga förstärkningar inom HR har inte kunnat fullföljas under året. Sammantaget har detta lett till ökad arbetsbörda på HR och svårighet att genomföra alla delar i 2016 års utökade uppdrag, vilka delvis kvarstår inför 2017. Likaså har en tillfällig förstärkning vid Fastighetsavdelningen i samband med omställning vid pension delvis utjämnats av en vakans (deltid) som fastighetschef under hösten.

Köpta undervisningstjänster

Köpta undervisningstjänster har stabiliserats på en lägre nivå 2016 jämfört med i periodens början (se tabell 2). Det ska ses som ett resultat av att utbyggnaden av ordinarie lärarutbildning är genomförd och den tillfälliga utökningen av fristående kurser har utgått (som till viss del genomförts med stöd av köpta undervisningstjänster)

Tabell 2. Köpta undervisningstjänster 2016 - 2014

	2016	2015	2014
Köpta undervisningstjänster, tkr	5 399	5 436	6 333

Kompetensutveckling Konstfacks medarbetare deltar kontinuerligt i utbildningar och nätverk inom respektive områden.

Vid institutionerna märks ett aktivt deltagande i konferenser och nätverk i syfte att fördjupa och aktualisera kompetens med relevans för den utbildning och forskning som bedrivs, se även Internationalisering. På motsvarande sätt har den administrativa personalen uppdaterat sin kompetens inom exempelvis arbetsgivarfrågor, redovisning, rätts-säkerhet, information, kriskommunikation, E-arkiv, systematiskt brandskyddsarbete, funktionsvariationer och lärmiljöer samt högskolesektorns styrning och ledning. Nyanställd personal har deltagit i Arbetsgivarverkets kurser i arbetsrätt och i SIPU:s kurs Förvaltningsrätt för chefer.

Konstfack erbjuder årligen ett introduktionsprogram för nyanställda. Vissa moment erbjuds all personal, exempelvis högskolejuridik. Institutionerna bjöd in all administrativ personal att delta i aktiviteter i bland annat verkstäderna under en gemensam förmiddag. All personal erbjöds kompetensutveckling i Office-paketet. En dags chefsutbildning ägnades åt arbetsmiljö, se ovan.

Pedagogisk utveckling

Alla lärare vid Konstfack som saknar högskolepedagogisk utbildning ska genomgå grundkurs i högskolepedagogik för högskolelärare (7,5 HP). Våren 2016 var fem lärare fortsättningsregistrerade på den kurs som startade hösten 2015 (1 professor, 2 lektorer och 2 adjunkter). Hösten 2016 registrerades tre lärare på kursen (1 lektor och 2 adjunkter). En lärare deltog i motsvarande kurs som erbjöds av Örebro universitet.

Lika villkor

Konstfack strävar efter att vara en jämställd arbetsplats där alla medarbetare har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter i arbetet. Konstfacks plan för lika villkor utgår från diskrimineringslagen samt tidigare behovskartläggning. För perioden 2015-2017 anges mål och åtgärder inom följande prioriterade områden:

- diskriminering, trakasserier och härskartekniker,
- arbetsförhållanden,
- rekrytering och
- lönefrågor.

Diskrimineringsombudsmannen har under 2016 granskat jämställdhetsplaner vid landets myndigheter. Tillsynsärendet som gällde Konstfack avslutades då inga brister noterats i DO:s bedömning.

Begrepp som normkritik och normkreativitet används då frågor kring makt, könsroller och exkludering ska belysas i undervisning, projekt och samarbeten. Nedan ges exempel på aktiviteter:

- Öppen föreläsning: "Normkritik, intersektionalitet och postkolonialt perspektiv – vad innebär det?" med musikern Behran Miri den 30 mars.
- Öppen föreläsning: "Normkreativitet – interaktiv föreläsning" med föreläsaren Rebecca Vinthagen den 7 september. Hur skapas exkluderande normer? Och hur kan vi genom att vidga vår referensram utveckla arbetsmetoder och fördjupa synen på kvalitet och kompetens?
- Gruppen för breddad rekrytering delade ut boken "Antirasistisk ordbok" till Konstfacks personal i syfte att öka medvetenheten om språkets betydelse för rättvisa och strategier som främjar en demokratisk lär- och arbetsmiljö.

- Två lärare deltog i konferensen "we wonder" om genderfrågor (TRAFÖ Conference Centre, The Oslo School of Architecture and Design). En lärare deltog i årets genuskonferens G16 i Göteborg. HR-chefen deltog i "Settings normkreativa certifiering" som ledde till normkreativ diplomerings/certifiering av chefer våren 2016.

Lönefrågorna var fortsatt prioriterade utifrån att osakliga löneskillnader inte ska förekomma. I den åtgärdsplan som HR-enheten tog fram i samverkan med arbetstagarorganisationerna vid 2015 års lönekartläggning ingick åtgärder även för 2016 års löne-revisionsarbete.

Information om Konstfacks plan för lika villkor i arbetslivet ingår i introduktionsprogrammet för nyanställda. Information på intranätet uppdateras löpande. HR-enheten svarar för att tydliga, dokumenterade rekryteringsprocesser finns för att minimera risken för diskriminering av sökande till lediga anställningar.

Kön

Konstfack har under 2016 inlett arbetet med regeringens uppdrag att ta fram en plan för att utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering i syfte att nå de jämställdhetspolitiska målen (prop 2008/09:1, bet. 2008/09:AU1, rskr. 2008/09:115). En workshop har exempelvis genomförts i rektors ledningsråd (något utvidgad med medarbetare från HR och kommunikation) med stöd av Nationella sekretariatet. Då arbetet ska integreras i den löpande verksamhetsutvecklingen har inga extra resurser tillförts.

Konstfack tillhör de få lärosäten som redan uppfyller regeringens nationella mål om att hälften av de nyrekryterade professorerna senast 2030 ska vara kvinnor. Istället märks en snedfördelning till kvinnornas fördel. Detta kan ses i ljuset av skilda förutsättningar jämfört med många andra lärosäten:

- Anställning av lärare i konstnärlig verksamhet 5 +5 år innebär att lärarkåren är relativt ung och byts ut kontinuerligt. Samma professur konkurrensutsätts därmed flera gånger under en tjugoårsperiod.
- Konstfack tillhör de lärosäten som har lägst andel forskningsanslag i relation till anslag till grundutbildning. Att i tillräcklig omfattning erbjuda utrymme för forskning i tjänsten och på olika sätt stödja externfinansierad forskning är svårt.

Det är möjligt att ovanstående har haft betydelse för den snabba ökningen av andelen kvinnliga professorer vid Konstfack.

I övrigt görs en rad insatser för att uppnå jämn könsfördelning (60/40) i alla anställningskategorier. Jämställdhetsaspekten beaktas vid utlysning av lediga anställningar. Innehåll och mediala vid platsannonser beaktas för att attrahera sökande från underrepresenterat kön. Både kvinnor och män kallas till anställningsintervju då detta är möjligt.

År 2016 var 62 procent kvinnor och 38 procent män bland alla anställda totalt, se tabell 3. Inom gruppen professorer är könsfördelningen fortsatt jämn med 57 procent kvinnor och 43 procent män 2016 (inom 40/60). Bland lektorer märks en viss snedfördelning då andelen män minskat från 40 till 39 procent. Inom gruppen adjunkter är könsfördelningen fortsatt jämn (41/59), även om andelen kvinnor har ökat under treårsperioden.

Bland lärare totalt (professor, lektor och adjunkt) var 62 procent kvinnor och 38 procent män, vilket ger en viss snedfördelning hela treårsperioden. Andelen män bland teknisk/administrativ personal har ökat från 25 till 31 procent under treårsperioden, vilket är positivt, även om snedfördelningen kvarstår i denna personalgrupp.

Bland chefer är andelen kvinnor 58 %.

Tabell 3. Anställda den 31 oktober 2016 - 2014 fördelade efter kön, antal och andel i procent

Befattning	2016		2015		2014	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Lärare exkl. rektor och prefekt:						
Professor, inkl. adjungerade	9	43	12	57	7	37
Lektor	17	39	27	61	21	40
Adjunkt	17	41	24	59	22	45
Amanuens	0	0	0	0	0	0
Doktorand	2	50	2	50	2	50
Postdoktor*	1	100	0	0	1	100
Annan forskande och undervisande personal:						
Doktorsexamen	0	0	0	0	1	100
Ej doktorsexamen	0	0	0	0	1	33
TA-personal	22	31	48	69	20	29
Chef, inkl. rektor och prefekt	5	42	7	58	7	58
SUMMA	73	38	119	62	82	39

*Postdoktor var registrerad som adjunkt 2015 (korrigerat i tabellen)

Nyrekrytering av professor och andra lärare uppvisar inte en jämn könsfördelning under 2016 (inom intervallet 60/40), se tabell 4.

Tabell 4. Antal nyrekryterade lärare 2016 - 2014

Befattning	2016		2015		2014	
	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor
Professor (inkl. adjungerade.)	1	0	2	2	0	1
Lektor	0	3	2	3	5	4
Adjunkt	1	2	4	5	3	3
SUMMA	2	5	8	10	8	8
Andel	29 %	71 %	44 %	56 %	50 %	50 %

2.3 Internationalisering

Konstfack verkar ständigt i internationella sammanhang genom studenter, lärare och olika samarbeten. Resor görs både för att knyta nya kontakter och/eller fördjupa befintliga samarbeten med lärosäten och organisationer. Som exempel kan nämnas att Konstfack under året beviljades medel (1,2 mkr) via Erasmus+ för utomeuropeisk mobilitet, bland annat för utbyten med vår partnerskola i Jerusalem, Bezalel Academy of Art & Design samt utbyten genom ett nytt avtal med International Art Academy Palestine i Ramallah (IAAP). IAAP arbetar med globala frågeställningar i ett lokalt palestinskt perspektiv och arbetar bland annat för yttrandefrihet och för att konst ska vara tillgänglig och samhällsnyttig. Sedan starten i juni har dessa stipendiemedel finansierat både lärar- och studentutbyten åt båda håll.

Ett stort antal gästlärare har under året undervisat på Konstfack. De har bl. a. kommit från Libanon, USA, Frankrike, Israel, Holland och Australien.

Ett tjugotal holländska rektorer besökte Konstfack i september för erfarenhetsutbyte om hur man bygger framgångsrika forskarutbildningsmiljöer för konstnärlig forskning.

Konstfacks program för Inredningsarkitektur & möbeldesign (IA) har anslutit sig till Medes samarbete (Master of European Design), där studenter på sju olika lärosäten i Europa kan studera två av sina fem år (3 kandidat+2 master) på ett av de lärosäten som ingår. Tidigare har endast Industridesign deltagit i Medes-samarbetet. Detta ger nya möjligheter för IA-studenterna. Under sitt femåriga program blir de integrerade i tre olika designutbildningssystem, vilket bidrar till ett multikulturellt perspektiv. En lärare på lärarutbildningen (IBIS) har på distans examinerat en doktorsavhandling vid University of Cape Town i Sydafrika. Den nytexaminerade doktorn har varit på studiebesök på Konstfack och nu diskuteras gemensamma framtida projekt.

Studiebesök

Två studenter från Keramik & Glas fick stipendier för att delta i sommarkurser i USA under året, medan lärare vid Keramik & Glas besökte London för att möta Artists in Residence på Victoria & Albert Museum och besöka andra lärosäten. Även Industridesign gjorde en studieresa till London inom projektet Design Beyond Service and Product som har fokus på designutbildningen och dess relevans för samhällsutvecklingen. En lärare på Industridesign gjorde två månaders utbyte på Konstfacks nya partnerskola i Aveiro, Portugal.

Inom det nordiska konstnätverket KUNO har Konstfack erbjudit en expresskurs "Sound in Interaction" med studenter från Finland, Island, Estland, Danmark och Norge. Adellab deltog i den stora internationella smyckesmässan Schmück i München, där lärare, studenter, gallerister, curatorer och utbildare från hela världen möts årligen.

Under 2016 har administratörer från Konstfack deltagit i EAIE (European Association for International Education) i Liverpool. För lärarutbildningen har detta lett till att internationisering på ett tydligare sätt har kommit upp på agendan på institutionen och har skrivits in som en punkt på årsplanen för programrådet för lärarutbildning. Konstfack har även deltagit i nätverksmöten, bland andra Cirrus (Nordic-Baltic Network of Art and Design Education) i Rovaniemi och ELIA (European League of Institute of the Arts) i Florens, liksom i Kuno-mötet (Nordic-Baltic Network for Collaboration in Fine Art) i Trondheim.

Konstfack har under året fått besök från ett flertal skolor: Maryland Institute, College of Art, Universität der Künste Berlin, Maholy-Nagy University of Art and Design, Budapest, University of the Arts, Chelsea, London och från London College of Communication.

Studentutbyte

Den internationella studentmobiliteten på Konstfack har ökat under senare år. 2016 ökade antalet utresande utbytesstudenter med fem jämfört med året före, medan inresande

utbytesstudenter minskade med fyra under samma period (se tabell 5). Sammantaget har balansen mellan ut- och inresande studenter under årens lopp förbättrats.

Fyra lärarstudenter gjorde två veckor av sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) på svenska skolor utomlands – två i London och två i Fuengirola, Spanien. Utbytet finansierades av IBIS resestipendium. Det var första gången institutionen organiserade VFU utomlands. Syftet var att möjliggöra internationellt utbyte även för studenter som av olika skäl inte kan vara borta en hel termin. Utbytet har lett till tätare kontakter med i första hand Svenska skolan i London.

Program	2016		2015		2014	
	In	Ut	In	Ut	In	Ut
Norden/Baltikum	5	4	2	3	3	3
Europa	18	19	34	20	15	13
Anglo-Swedish Society	1	1	1	1	1	1
Bilateralt/övriga världen	14	15	9	15	11	19
Erasmus + ICM	4	2	0	0	0	0
Erasmuspraktik	0	4	0	1	0	2
SUMMA	42	45	46	40	30	38

Personalutbyte

Omfattningen av lärarutbyten är fortsatt blygsam. En trolig förklaring är att de flesta lärarna arbetar deltid på Konstfack och driver en egen verksamhet parallellt med lärararbetet, vilket minskar deras möjligheter att göra regelrätta utbyten inom ramen för våra stipendieprogram. Många lärare är mycket aktiva internationellt och har kontakter med kolleger på våra partnerskolor. Dessa resor syns dock inte i statistiken. De nätverk som Konstfack deltar i har haft många möten ute i Europa, där flera lärare har deltagit.

Lärarnas och personalens rörlighet har ändå totalt ökat något, då administrativ personal varit på utbyten inom ramen för Erasmus. Bland annat var personal från Studentkansliet på fem dagars utbyte vid partneruniversitetet Universität für Kunst in Berlin, och diskuterade bland annat rutiner kring antagning, registrering och examen.

Konstfacks IKT-koordinator (Informations- och kommunikationsteknik) åkte på utbyte till Glasgow School of Art and Design för att se hur skolan organiserar sitt arbete kring IKT-frågor.

Ett stort antal internationella gästlärare har under året undervisat på Konstfack, bland andra två lärare från partnerskolan i Bezalel, Israel, där en lärare under en vecka deltog i undervisningen inom Visuell Kommunikation och en inom Keramik & Glas.

Program	2016		2015		2014	
	In	Ut	In	Ut	In	Ut
Norden/Baltikum	0	2	0	0	1	2
Europa	0	1	0	2	1	1
Bilateralt/övriga världen	2	0	0	0	2	0
SUMMA	2	3	0	2	4	3

Inresande studenter Antalet utländska sökande (här redovisat som "utan svenskt personnummer") till våra masterprogram har varierat något. Sett över en treårsperiod var det flest sökande totalt i år. Vad gäller förstahandssökande var det flest år 2014, något färre år 2015, och i år nära 2014 års nivå.

	2016	2015	2014
Sökande utan svenskt personnummer	422	353	391
Avgiftsskyldiga sökande	231	191	196
Förstahandssökande utan svenskt personnummer	264	239	271

Avgiftsskyldighet Antalet avgiftsskyldiga sökande ökade under 2016 jämfört med tidigare år (se tabell 7). Antalet avgiftsskyldiga som erbjöds plats ökade också med femtio procent, från tio (åren 2014 och 2015) till femton (år 2016). Av avgiftsskyldiga sökande totalt påbörjade slutligen tre studenter studier på masterprogram höstterminen 2016. Få avgiftsskyldiga studenter har råd att betala studieavgiften för att påbörja den utbildning de antagits till utan stipendier.

Den studieavgiftsfinansierade verksamheten kräver omfattande administration, både av Konstfacks förvaltning och av institutionerna, i förhållande till de få studenter som påbörjar utbildningen. Främst gäller det bedömning av sökandes behörighet.

Inresande studenter som deltar i utbildningen inom ramen för ett utbytesprogram eller utbytesavtal är enligt regelverket inte avgiftsskyldiga. Konstfack genomför varje år organiserade studentutbyten med lärosäten utanför EU, EES och Schweiz. Det handlar främst om olika bilaterala avtal. Under 2016 omfattade studentutbytesverksamheten gentemot tredjeland 18 inresande och 17 utresande studenter. Avgiftsskyldigheten har inte påverkat denna typ av studentutbyten (se tabell 5 ovan).

Inga studenter har antagits genom separat antagning.

Stipendier En avgiftsskyldig student har under året erbjudits stipendium av Konstfack. Däremot har ingen erhållit stipendium från Svenska Institutet.

Samarbete med andra myndigheter Enligt förordningen om anmälningsavgift och studieavgift vid universitet och högskolor baseras beslut om sökandes avgiftsstatus på medborgarskap/uppehållstillstånd. Liksom tidigare år deltog Konstfack i Migrationsverkets informationsmöte i oktober.

Det har uppstått situationer då student som antagits inte hunnit få beslut om uppehållstillstånd (baserat på andra skäl än studier) utfärdat av Migrationsverket före terminsstart. I sådana fall är studenten avgiftsskyldig tills annat beslut hunnit utfärdas. Studenten har då inte kunnat påbörja utbildningen som tänkt, vilket är mycket olyckligt för den enskilda studenten och för Konstfack. Om utbildningsplatser står tomma så att Konstfack inte kan uppfylla sitt utbildningsuppdrag, får det stora ekonomiska konsekvenser för skolan.

Konstfack har haft ett gott samarbete med Universitets- och högskolerådet, Svenska Institutet och övriga statliga myndigheter som berörs av studieavgiftsreformen.

3. Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

3.1 Rekrytering, kommunikation och samverkan

Breddad rekrytering

Arbetet med planen för breddad rekrytering 2015–2017 fortsatte under året. Genom internt förändringsarbete, utåtriktade projekt/aktiviteter, marknadsföring och synlighet nås målsättningen att skapa ett mer mångfacetterat Konstfack som är aktivt i samhällsutvecklingen och öppet för alla erfarenheter och röster.

För andra året i rad deltog lärare från Konstfack i Nyhetsbyrån, ett projekt där ungdomar 15- 25 år från Tensta och andra Stockholmsförorter driver en fristående nyhetsredaktion. Satsningen görs tillsammans med JMK vid Stockholms universitet och Tensta konsthall med stöd av Allmänna Arvsfonden. Ambitionen är att motverka schablonisering och verka för en breddad rekrytering. Ännu en repris var Konstfacks deltagande på Stockholms Kulturfestival under två dagar i augusti. Där kunde barn 8-13 år prova olika tekniker och material i workshops ledda av Konstfacks ämneslärarstudenter.

I gränslandet mellan breddad rekrytering, marknadsföring och synlighet skapades ett antal evenemang med utomstående partners. Tillsammans med Stockholmskolan anordnades ett kulturskapande program för allmänheten (främst för kulturintresserade unga 16-25 år) med liten erfarenhet av konst- och designfältet. Även i städernas ytterområden iscensattes projekt med syfte att öka kunskapen om skolan. Bland annat arbetade inrednings- och industridesignstudenter med boende i Skärholmen och konststudenter med lokala föreningar i Råby utanför Västerås. På PUNKT127, ett profilerat barn- och ungdomsbibliotek i Bredäng, arrangerades workshops för barn och ungdomar som fick prova på att arbeta som industridesigner, bildberättare och produktdesigner. Samtal och diskussioner fördes om hållbarhet på teman som återvinning, bilder och framtiden. Parallellt visades arbeten av studenter på programmen för Grafisk formgivning & illustration samt Visuell kommunikation.

Under den välbesökta, årliga mässan Bok & Bibliotek iscensattes utställningen "Bild Berättande Bok" på Göteborgs Stadsbibliotek i syfte att öka förståelsen för skönlitterärt bildberättande och nå ut till barn och unga utan tidigare kontakt med konst- och designhögskolor. Utställningen – ett samarbete mellan Göteborgs Stadsbibliotek, Konstfack och HDK – visade exempel på studenternas visuella bildberättande, grafiska formgivning och designade möbler.

Kommunikation

Konstfacks årliga Öppet hus lockade drygt 1 000 intresserade. Fördubblingen av antalet besökare jämfört med föregående år berodde troligtvis på mer reklam för informationsdagen, genom bland annat reklamskyltar på bussar/tunnelbana/pendeltåg i Stockholmsområdet. På Öppet hus erbjöds programpresentationer, utställningar av studentarbeten, filmer om skolans ämnen, guidade visningar av verkstäderna och möten med studenter och lärare.

Under året prioriterades marknadsföringen av konsthantverksprogrammen på såväl kandidat- som masternivå, med fler annonser och banners i fackpress, på webbplatser, genom utskick via nationella/internationella nyhetsbrev och kontaktnät. Det internationella nyhetsutskicket Art & Education användes för att marknadsföra Konstfacks masterprogram och vårutställningen och informera om utlysta prefekt- och professorstjänster.

För elfte året i rad deltog Konstfack i SACO:s studentmessa tillsammans med Stockholms konstnärliga högskola, Kungl. Konsthögskolan och Kungl. Musikhögskolan. Syftet var att öka kännedomen om Konstfacks utbildningar bland mässans drygt 21 000 besökare från mellersta och norra Sverige. Marknadsföringen fokuserade på att ge presumtiva sökande en uppfattning om vilka yrken Konstfacks utbildningar kan leda till istället för som tidigare på våra olika utbildningsprogram.

Samverkan

Samverkan är en naturlig del av de anställdas arbetsuppgifter. Ett av de mest förekommande exemplen är att representera Konstfack genom deltagande i olika seminarier, konferenser och föreläsningar.

Konstfack deltar bland annat i många internationella och nationella nätverk för vidareutbildning och verkar för att både upprätthålla gamla och utveckla nya samarbeten. Ett exempel är Konstex för lärosäten med examensrätt på konstnärlig grund med årliga möten med rektorer/dekaner samt kanslichefer/forskningshandläggare. Ett annat är Stockholm School of Entrepreneurship (SSES) – ett utbildningssamarbete kring entreprenörskap som Konstfack, Karolinska Institutet (KI), Kungl. Tekniska Högskolan (KTH) och Handelshögskolan i Stockholm driver gemensamt. Och ett tredje är nybildade NEÄL; nätverket för estetiska ämnen i lärarutbildningen, vars syfte är att främja och stärka utbyte av erfarenheter och forskning inom det estetiska ämnesfältet.

Även inom bibliotek, förvaltning och ledning deltar Konstfack i nationella nätverk, vilket ökar möjligheten att påverka utvecklingen i en rad aktuella frågor, samtidigt som erfarenhets- och kompetensutbytet bidrar till Konstfacks utveckling. Dessutom är en bibehållen kontakt med alumner viktig, vilket sker på en särskild alumniwebbplats, där information om lediga tjänster, uppdrag, stipendier, tävlingar, seminarier och fortbildning med mera publiceras.

Ett uppmärksammat samverkansprojekt med en extern part ägde rum mellan industri-designstudenter och Riksföreningen för Ambulanssjuksköterskor med temat framtidens ambulanssjukvård. Ett annat samverkansprojekt skedde i kursen Tvärsnittet. Redovisningen skedde i form av en utställning på Eskilstuna Konstmuseum och i ett samarbete med Eskilstuna-Kuriren, där kursdeltagarna utformat en annonsbilaga i form av en utställningskatalog som nådde tidningens alla prenumeranter.

Ett annat samverkansprojekt pågår mellan lärarutbildningen och gymnasieskolorna i Storstockholm. En pilotverksamhet, där Konstfacks lärarstudenter gått in som mentorer vid gymnasieelevernas examensprojekt har vidareutvecklats. Under året har även gymnasieskolors lärarpersonal bjudits in till pedagogiska samtal och föreläsningar på Konstfack.

På samtliga av Konstfacks fyra institutioner har en rad olika samverkansprojekt ägt rum under året, både med myndigheter, offentliga och privata organisationer och företag. Samarbeten, publika utställningar och events för allmänheten; utöver tidigare nämnda bland annat med Statens medieråd, Forum för levande historia, Iaspis, Svensk Form, Grosvenor, Barnonkologen på Akademiska sjukhuset i Uppsala, Teknikföretagen, Konstfrämjandet, Swedese, Västerås konstmuseum, KTH, Tensta konsthall, Stockholms universitet, Husby konsthall, Biologiska museet, Index och Centrum för fotografi.

Synlighet

I början av året publicerade Konstfacks rektor Maria Lantz ett svar till en kvällstidning, vars ledarskribent hade ifrågasatt skolslöjden som obligatoriskt ämne i grundskolan. Svaret bidrog till det medialt mycket uppmärksammade "Smörknivsupproret". I oktober gjordes ett [liknande](#) ifrågasättande och vår rektors övertygelse om slöjdamnets betydelse spreds åter i media.

Störst medial uppmärksamhet fick som tidigare år Konstfacks Vårutställning i maj, denna gång med cirka 13 000 besökare. Till evenemanget knöts även en kväll med gäster inom berörda branscher samt ett antal visningar för utomstående. Antal visningar av Konstfack för olika grupper var under året ett 60-tal. Publikdragande var som vanligt även Konstfacks traditionsenliga julmarknad som besöktes av drygt 8 000 personer.

3.2 Lärarutbildning: vägledning och dimensionering

Vägledning

Information om Konstfacks ämneslärarprogram kommuniceras på webben, genom Öppet hus i januari och på SACO-mässan i november. Lärarutbildningen annonseras även i papperstidningar och via olika webbsidor och nyhetsbrev. För att underlätta för presumtiva studenter har Konstfack också lagt in ett antal lämpliga sökord i det nationella antagningssystemet, NyA. Det finns en särskild informationsbroschyr för ämneslärarprogrammen och på Konstfacks hemsida finns lättillgänglig information om utbildningarna, tillsammans med kontaktuppgifter till lärarutbildningens studievägledning.

Dimensionering

Av resursskäl och för att säkerställa att de studenter som börjar på Konstfack får en utbildning som håller hög kvalitet sätts ett max-tak på antal studenter på ämneslärarutbildningen. Höstterminen 2016 antogs studenter i enlighet med utbildningsuppdraget (17 bild/slöjd, 15 bild/media och 15 bild/design). Till kombinationerna bild/slöjd och bild/design var antalet sökande störst. Behovet av slöjdlärare är mycket stort, medan bildlärarbehovet för närvarande inte är lika stort. Gymnasieutredningen föreslår återinförande av estetiska ämnen på samtliga nationella program, vilket väntas leda till ökad efterfrågan på bildlärare i gymnasieskolan, men riksdagen har ännu inte fattat beslut i frågan. I oktober 2016 reviderades Konstfacks utbildningsuppdrag för 2017 och antagningstalen för ämneslärarprogrammen justerades upp för att svara mot de extra utbildningsplatser Konstfack har tilldelats. Tre av fyra extra utbildningsplatser per läsår har tilldelats bild/slöjd mot årskurs 7-9 enligt det prognosticerade behovet.

Skolverket aviserar att många lärare som undervisar i bild och slöjd ute i skolorna fortfarande saknar behörighet i dessa ämnen, även om många av dem har en lärarlegitimation. Höstterminen 2016 startades en lärarlyftskurs i bild för årskurs 7-9 och Skolverket har önskemål om fortsatta lärarlyftskurser. Inom samtliga lärarlyftskurser erbjuds validering via process- och IT-stödet Valda.

3.3 Studenter: resultat och måluppfyllelse

Utbildningsutbud

Utbildningsutbudet ska svara mot studenternas efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Konstfack har ett fortsatt högt söktryck till majoriteten av de utbildningar som ges. Arbetsmarknadens behov av exempelvis inredningsarkitekter är stort på grund av pensionsavgångar och efterfrågan på denna kompetens är stor. Konstfack är dessutom det enda lärosätet där studenterna efter avslutad kandidat- och masterutbildning inom ämnet, får yrkestiteln inredningsarkitekt av branschorganisationen, Sveriges Arkitekter.

Den beslutsprocess för utbildningsutbudet som införts under året har tydliggjort Utbildnings- och forskningsnämndens övergripande ansvar för kvalitet i utbildningen, ämnesrådets och lärarnas beredning, samt rektors ansvar för att resurserna används effektivt.

Konstfack har i 2016 års utbildningsutbud erbjudit sju kandidatprogram, fem masterprogram, tre lärarprogram och åtta fristående kurser. Utbildningarna på grundnivå ges på svenska. Masterprogrammen och två av de fristående kurserna på avancerad nivå ges på engelska, är forskningsförberedande och utlyses för en internationell målgrupp.

De konstnärliga programmens volym har minskat då uppbyggnaden av lärarprogrammen prioriterats. I slutet av 2016 var uppbyggnaden slutförd och lärarprogrammets planerade volym nåddes. Likaså har volymen av fristående kurser minskat kraftigt med femtiotre helårsstudenter, mellan 2015 och 2016.

Sex av åtta fristående kurser som utlystes under 2016 var på avancerad nivå. Detta eftersom söktrycket visar (se Sökande nedan) att det är fortsatt angeläget att Konstfack har utrymme att erbjuda fristående kurser för att möta behovet av vidareutbildning bland

yrkesverksamma pedagoger och konstnärer. Dessa kurser fyller också en viktig funktion för att stärka och bredda Konstfacks roll i det omgivande samhället.

Konstfacks utbildningar är i huvudsak campusbaserade. Det finns exempel på fristående kurser som bedrivs i blandad form, d.v.s. de har ett antal obligatoriska träffar på campus och resterande studietid utgörs av eget arbete på distans.

Under året startade en ny inriktning inom masterprogrammet i Visuell kultur och lärande – Nordic Visual studies and Art Education (NoVA). Inriktningen ges inom ett samarbete med tre andra nordiska lärosäten. Programmet ges i blandad form där delar av kurser är internetbaserade medan andra är campusbaserade. Ingen utbildning har getts uteslutande på distans under treårsperioden, vilket förklaras av utbildningarnas karaktär.

Sökande

Konstfacks program har generellt sett ett högt söktryck med i genomsnitt 10,5 sökande per plats år 2016. Inför höstterminen 2016 inkom totalt 1 578 kompletta ansökningar till program, jämfört med 1 633 (2015) och 1 797 (2014). En komplett ansökan innefattar anmälan på www.antagning.se, och uppladdade arbetsprover till den digitala arbetsprovportalen på www.konstfack.se. Avgiftsskyldiga ska även ha betalat anmälningsavgift. Utöver dessa utbildningar startade en ny inriktning inom masterprogrammet Visuell kultur och lärande med inriktning bildpedagogik – NoVA som fick 33 anmälningar (se tabell 8b).

För kandidatprogrammen var söktrycket för komplett ansökan per antal antagna 12,5 (2016), något lägre jämfört med 13,1 (2015) och 12,7 (2014). Störst konkurrens om platserna hade kandidatprogrammet Konst, följt av Grafisk design & illustration och därefter Inredningsarkitektur & möbeldesign. Antal sökande till kandidatprogrammen Ädellab och Textil har minskat under treårsperioden.

För de fyra konstnärliga masterprogrammen sjönk söktrycket (komplett ansökan) för andra året i rad. Söktrycket för komplett ansökan/per antagna var 5,4 (2014), 5 (2015) och 4,3 (2016). Högst söktryck 2016 hade masterprogrammet i Visuell kommunikation och masterprogrammet i Design, inriktning Individuell studieplan i design, följt av masterprogrammet i Konst. Precis som för kandidatprogrammen märks även här ett lägre söktryck för Ädellab och Textil, två av inriktningarna inom masterprogrammet CRAFT!

Konstfack noterade ett markant ökat söktryck till lärarutbildningarna hösten 2014. Antalet sökande ligger kvar på nästan samma nivå även två år senare. Kompletta ansökningar till lärarprogrammen var i år 101 (2016), jämfört med 101 (2015) respektive 119 (2014).

Under 2016 gavs åtta fristående kurser som fick 336 anmälningar (varav 245 förstahandsanmälningar). Året före gavs 15 fristående kurser som fick 887 anmälningar. 2014 utlystes 29 fristående kurser och då inkom 1 196 anmälningar. För fristående kurser sammanställs inte statistik över komplett ansökan, då urvalskriterierna varierar och flera kurser har urval på andra grunder än bedömning av arbetsprover.

Antagna

Året 2016 antogs 173 studenter till kandidat- och masterutbildningarna och 47 till lärarprogrammen. Totalt antogs 220 studenter till programutbildningarna under året, jämfört med 223 (2015) och 236 (2014). Antalet antagna till program totalt minskade med cirka 7 % från 2014.

För att parera en snabbare minskning av antalet studenter totalt än planerat utökades antagningstalen tillfälligt för kandidat- och masterprogram under 2016. Bland annat startade 21 studenter på kandidatprogrammet i Inredningsarkitektur & möbeldesign istället för planerade sexton, vilket även visar att utbildningen var redo att hantera en utökning av antal studenter.

Som planerat minskade antalet antagna till fristående kurser med 69 %, se ovan. Till fristående kurser antogs totalt 85 (2016), jämfört med 239 (2015), och 275 (2014).

Tabell 8a. Antal sökande till kandidatprogram och lärarprogram, varav komplett ansökan samt antagna läsåren 2016- 2014

Utbildningsprogram	2016			2015			2014		
	Sök.	Kompl.	Antag.	Sök.	Kompl.	Antag.	Sök.	Kompl.	Antag.
Grafisk design & Illustration	301	238	14	287	205	12	341	246	15
Industridesign	60	46	13	80	50	14	99	74	14
Inredningsarkitektur & Möbeldesign	200	148	21	202	131	16	234	161	20
Keramik & Glas	57	50	9	59	42	10	56	37	10
Ädellab	21	18	9	44	34	8	58	46	10
Textil	63	47	11	84	61	10	105	68	13
Konst	664	592	14	726	591	15	725	613	16
Ämneslärare, åk 7-9	110	35	17	127	37	16	109	37	20
Ämneslärare, bild/design (gymnasiet)	97	38	15	115	46	15	120	44	20
Ämneslärare, bild/media (gymnasiet)	71	28	15	85	18	15	91	38	18
Summa	1 644	1 240	138	1 809	1 215	131	1 938	1 364	156

Tabell 8b. Antal sökande till masterprogram och inriktning, varav komplett ansökan samt antagna läsåren 2016- 2014

Masterprogram	2016			2015			2014		
	Sök.	Kompl.	Antag.	Sök.	Kompl.	Antag.	Sök.	Kompl.	Antag.
Konst	141	75	14	175	115	15	145	92	13
Design – individuell studieplan	128	77	11	148	104	15	161	103	16
Design - rumslig gestaltning	127	57	16	105	68	16	121	74	16
CRAFT! Ädellab	13	11	6	33	24	9	25	19	7
CRAFT! Keramik & Glas	24	16	7	13	9	6	26	14	6
CRAFT! Textil	51	25	8	53	29	8	61	40	9
Visuell kommunikation	139	77	16	125	69	14	154	91	13
Summa	623	338	78	652	418	83	693	433	80
Masterprogrammet i visuell kultur och lärande*	33	n/a	4	36	n/a	9	-	-	-
Summa	656	338	82	688	418	92	693	433	80

Källor: UHR:s nationella sökandestatistik (sökande) + Konstfacks bedömningsapplikation (komplett ansökan) + Ladok (antal antagna). Med komplett ansökan avses att den sökande har anmält sig på antagning.se, har betalat anmälningsavgift/styrkt avgiftsfrihet samt har laddat upp arbetsprover till Konstfacks hemsida.

* Masterprogrammet Visuell kultur och lärande, startade hösten 2015, inom området utbildningsvetenskap, och leder till en filosofie masterexamen. Urvalet baseras ej på konstnärlig grund genom bedömning av arbetsprover och därför redovisas inte 'komplett ansökan' för den utbildningen.

Sökande till kurser inom SSES-samarbetet var 7, varav 2 registrerades.

Helårsstudenter

Under 2016 genomfördes grundutbildning motsvarande 644 helårsstudenter (HST) inom grundutbildningsanslaget, vilket var tjugofyra färre än utbildningsuppdraget (668 HST). Lärarprogrammets volym överensstämmer med det fastställda utbildningsuppdraget. Detsamma gäller programmen i Konst. Volymminskningen på övriga program blev dock större än utbildningsuppdraget. För den största delen av tappet svarade Masterprogrammet CRAFT! och masterprogrammet i Visuell kommunikation.

Konstfack utbildade motsvarande 11 helårsstudenter (beställd utbildning) åt Södertörns högskola.

Tabell 9a. Antal helårsstudenter (HST), fördelning på kurser och program 2016 - 2014

Helårsstudenter – program/kurser	2016	2015	2014
Lärarprogrammet, äldre (nedlagt)	0,8	3,0	33,8
Ämneslärare, bild/design, bild/media	119,9	110,5	90,0
Ämneslärare, åk 7 - 9	62,1	48,3	31,9
Delsumma lärarutbildning	182,8	161,8	155,7
Kandidatprogram:			
Grafisk design & Illustration	40,6	42,6	40,8
Industridesign	47,2	46,0	47,3
Inredningsarkitektur & Möbeldesign	50,8	54,4	55,8
Keramik & Glas	31,0	31,9	30,5
Konst	49,3	51,0	56,7
Textil	34,5	37,2	38,8
Ädellab	27,5	28,3	28,7
Delsumma kandidatprogram	280,9	291,4	298,6
Masterprogrammet – äldre	0,1	31,2	107,3
Masterprogram CRAFT!	37,0	28,8	9,4
Masterprogram Konst	27,5	22,2	9,0
Masterprogram Design	51,5	40,6	14,0
Masterprogram Visuell kommunikation	23,8	17,3	6,3
Masterprogram Visuell kultur och lärande	8,3	2,7	-
Delsumma masterprogram	148,2	142,8	146,0
Fristående kurser	32,1	85,4	92,3
Summa helårsstudenter grundutbildning inom utbildningsuppdraget	644,0	681,4	692,6
Beställd utbildning	11,0	12,9	11,9
Summa helårsstudenter totalt	655,0	694,3	704,5

Studenter som inte tagit poäng

Höstterminen 2015 fanns registreringar på kurs motsvarande 12,3 HST, exklusive uppdragsutbildningar och utbytesstudenter, utan någon aktivitet alls, respektive 19,1 HST utan några rapporterade poäng varken under höstterminen 2015 eller vårterminen 2016.

Avgiftsskyldiga

Andelen avgiftsskyldiga studenter är något mindre detta år än tidigare. 2016 utbildade Konstfack avgiftsskyldiga studenter motsvarande 4,1 HST, jämfört med 4,5 HST (2015) och 4,6 HST (2014).

Helårsprestationer Under 2016 genomförde Konstfack 548 helårsprestationer (HPR) inom grundutbildningsanslaget, en minskning med 13 % jämfört med föregående år, se tabell 9b.

Prestationsgrad Prestationsgraden ligger i snitt under treårsperioden på 87 %. 2014 startade Konstfack nya masterprogram med större kurser som löper över årsskiftet, vilket innebär att en del av helårsprestationerna för 2014 räknades av först 2015.

Tabell 9b. Antal helårsprestationer, fördelning på kurser och program 2016 - 2014

Helårsprestationer – program/kurser	2016	2015	2014
Läroprogrammet, äldre	1,8	12,3	36,5
Ämneslärare, bild/design, bild/media	109,5	102,0	79,8
Ämneslärare, åk7-9	52,0	43,8	28,0
Delsumma Läroutbildning	163,3	158,1	144,3
Kandidatprogram:			
Utbytesstudier (inresande) DKK	12,4	9,6	8,3
Grafisk design & Illustration	35,2	35,6	30,4
Industridesign	32,3	37,2	30,3
Inredningsarkitektur & Möbeldesign	38,9	48,1	37,8
Keramik & Glas	22,7	30,9	27,0
Konst	43,5	48,2	46,4
Textil	26,5	39,0	24,6
Ädellab	22,4	25,8	29,1
Delsumma kandidatprogram	233,9	274,4	234,0
Masterprogrammet – gamla	2,2	42,8	94,0
Masterprogram CRAFT!	28,4	27,7	5,1
Masterprogram Konst	27,0	22,1	9,2
Masterprogram Design	41,7	29,8	8,6
Masterprogram Visuell kommunikation	16,0	12,4	2,3
Masterprogram Visuell kultur och lärande	5,3	1,7	-
Delsumma masterprogram	120,6	136,5	119,2
Fristående kurser	30,0	63,9	71,7
Summa helårsprestation grundutbildning inom utbildningsuppdraget	547,8	632,9	569,2
Beställd utbildning	10,8	12,3	11,7
Summa helårsprestationer totalt	558,6	645,2	580,9

2016 redovisas antal helårsprestationer för inresande utbytesstudenter för DIV och KHV tillsammans under tidigare institutionsnamnet DKK. Från 2017 redovisas studenter per institution.

Reell kompetens Den interna konferens som Konstfacks ledning anordnade i augusti, fokuserade i år på erfarenhetsutbyte kring bedömning av arbetsprover vid antagning. På konferensen diskuterades även studentrekrytering och kommunikation. Detta arbete anknyter naturligt till de delprojekt som Universitets- och högskolerådet har lagt upp för det fortsatta arbetet med bedömning av reell kompetens. Vad gäller delprojekt 3 om stöd för lärosätenas samverkan, kan nämnas att läroutbildningen vid Konstfack redan använder det föreslagna verktyget Valda i sin handläggning.

Konstfack har lång erfarenhet av att arbeta med bedömningar av reell kompetens (d.v.s. en sökandes förutsättningar att tillgodogöra sig sökt utbildning trots avsaknad av t.ex. grundläggande behörighet till högskolan). Detta är en följd av att varje sökande bedöms individuellt, både till grund- och avancerad nivå. Till ämnesläroutbildningarna bifogas arbetsprover för bedömning av särskild behörighet och den sökande betygssätts. Urval till de konstnärliga utbildningarna sker på konstnärlig grund genom bedömning av de

sökandes arbetsprover. Bedömningen av arbetsprover görs av en bedömargrupp bestående av erfarna ämneskunniga lärare, professorer, externa yrkesverksamma inom området samt studenter. Tillsammans med antagningshandläggare på central förvaltning bedöms den sökandes reella kompetens, där hänsyn tas till samtliga meriter i en samlad bedömning där man väger in bedömargruppernas utlåtande av de konstnärliga meriterna, gymnasieameriter, högskoleförberedande konstnärlig utbildning samt yrkesverksamhet eller konstnärlig praktik. Under 2016 har Konstfack konkretiserat en praxis för hur detta arbete går till och även bedömningsapplikationen för arbetsprover har vidareutvecklats. Två antagna till de konstnärliga kandidatprogrammen och fyra antagna till masterprogrammen bedömdes behöriga till utbildningen genom reell kompetens.

Examina

Konstfack utfärdade totalt 159 examina under 2016. Antalet utfärdade examina har minskat något under treårsperioden (se tabell 10) men ligger inom det normala för hur examensutfallet sett ut över tid.

En tendens är att färre studenter ansöker om examen trots att studierna är avklarade. Andelen studenter som tog ut sin examen inom beräknad tid för programmets längd var under 2016 sammanlagt 34 % (jämfört med 40 % år 2015 och 41 % år 2014). 31 % av dem som antogs till något av Konstfacks kandidatprogram 2013, tog under året ut sin examen. Av dessa särskiljer sig kandidatprogrammen i Keramik & Glas samt Ädellab, där flertalet tog ut sin examen i tid. Av dem som antogs till något av Konstfacks masterprogram 2014 tog 35 % ut sin examen. Av dem som antogs till ämneslärarprogrammet med inriktning mot gymnasieskolan 2011 tog 45 % ut sin examen 2016.

Tabell 10. Examensutfall, redovisat per utbildningsprogram 2016 - 2014

Utbildningsprogram	2016	2015	2014
Konstnärlig kandidatexamen, 180 hp			
Grafisk design & Illustration	6	6	7
Industridesign	10	7	6
Inredningsarkitektur & Möbeldesign	11	13	12
Keramik & Glas	13	7	7
Ädellab	8	12	7
Textil	11	11	8
Konst	10	14	18
Kandidatexamen, 180 hp (före 2007)	0	0	5
Delsumma grundnivå, konstnärlig	69	70	70
Konstnärlig masterexamen, 120 hp			
Storytelling	5	8	10
Visuell kommunikation	6	0	0
Industridesign	6	2	9
Individuell studieplan - Design	1	0	0
InSpace	6	9	8
Rumslig Gestaltning	8	0	0
Keramik & Glas	6	5	5
Jewellery & Corpus/Ädellab	4	7	7
Textil	7	4	9
Konst	9	8	13
Experience Design	0	1	6
Delsumma avancerad nivå, konstnärlig	58	44	67
Ämneslärarexamen 270-300 hp	14	0	0
Äldre Lärarexamen 180-300 hp	11	32	23
Bildpedagogik, kandidatexamen 180 hp	2	3	4
Konstnärlig magisterexamen, 300 hp (före 2007)	5	7	9
Högskoleexamen (före 2007)	0	4	0
Summa examina totalt	159	160	173

Studenter med funktionsnedsättning

Antalet studenter med funktionsnedsättningsstöd har ökat. 2016 hade Konstfack 90 aktiva studenter med funktionsnedsättningsstöd (att jämföra med 77 år 2015 och 76 år 2014). 71 studenter hade läs- och skrivsvårigheter, medan resterande studenter hade neuropsykiatriska funktionsvariationer. Exempel på olika stödinsatser har innefattat anteckningshjälp, ljudböcker, extra handledningstimmar, samt installation av ett rättstavningsprogram på skolans datorer.

Kön

Under treårsperioden har en jämn könsfördelning inte uppnåtts. Fördelningen mellan kvinnor och män har nästan varit konstant över tid bland programstudenter. Bland 218 programnybörjare 2016 var 72 % kvinnor och 28 % män. Fördelningen är densamma för konstnärlig utbildning på grundnivå (71 % kvinnor 2016) och avancerad nivå (70 % kvinnor 2016). Lärarutbildningen har som förväntat en särskilt hög andel kvinnor jämfört med konstnärlig utbildning (83 % 2016). Graden av snedfördelning varierar dock mellan enskilda program, från kandidatprogrammet Industridesign med jämn könsfördelning (inom intervallet 40/60) till kandidatprogrammet i Textil, där 94 % är kvinnor. Mellan enskilda lärarprogram varierade andelen kvinnor mellan 75 - 91 % 2016.

Tabell 11. Programstudenter fördelade efter kön 2016 - 2014, antal och andel %

Utbildningsprogram	2016 (V16-H16)		2015 (V15-H15)		2014 (V14-H14)	
	Män	Kv	Män	Kv	Män	Kv
	%	%	%	%	%	%
Kandidatprogram:						
Grafisk design & Illustration	18 31	41 69	18 29	45 71	17 31	38 69
Industridesign	26 42	36 58	30 51	29 49	28 50	28 50
Inredn.arkitektur & Möbeldesign	27 36	49 64	24 32	51 68	26 33	52 67
Keramik & Glas	8 19	34 81	18 29	45 71	6 16	32 84
Ädellab	5 14	31 86	7 18	31 82	9 23	30 77
Textil	3 6	46 94	3 6	48 94	4 8	49 92
Konst	24 37	41 63	22 31	48 69	24 33	48 67
Kandidatprogram totalt	111 29	278 71	122 29	297 71	114 29	277 71
Masterprogram totalt	75 30	175 70	70 29	174 71	81 31	180 69
Lärarprogrammet (BILÄP)*	2 25	6 75	3 10	26 90	7 13	48 87
Lärarprogrammet (BILÄR)*	2 9	20 91	0 0	1 100	0 0	2 100
Ämneslärarpr. inr. Bild o Media	13 18	60 82	13 20	51 80	14 25	41 75
Ämneslärarpr. inr. Bild o Design	17 22	62 78	17 24	54 76	13 19	55 81
Ämneslärarpr. åk 7-9 Bild o Slöjd	5 9	48 91	8 13	54 87	6 14	37 86
Lärarprogram totalt	39 17	196 83	41 18	186 82	40 18	183 82
SUMMA	225 26	649 74	233 26	657 74	235 27	640 73

BILÄP: Antagna till lärarutbildning H07-H10

BILÄR: Antagna till lärarutbildning H06

4. Forskning, konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå

4.1 Forskningsmiljö

Konstfack har under året antagit en ny forskningsstrategi. I väntan på de budgetförstärkningar som utlovats i forskningspropositionen är strategins fokus att stärka Konstfacks forskningsmiljö, bygga ut forskarutbildningen, knyta fler externfinansierade forskningsprojekt till Konstfack och öka utbildningens forskningsanknytning.

För att konsolidera Konstfacks nuvarande forskning och medge större, mera riktade satsningar har forskningen organiserats i tematiska inriktningar. De relaterar till Konstfacks huvudområden, men är institutionsövergripande. Inriktningarna formuleras utifrån den kompetens och de intressen som finns bland forskarna och bildar en ram för forskningsprojekt på både konstnärlig och vetenskaplig grund. För närvarande är inriktningarna *Designdriven kunskapsproduktion*, *Materiella kulturer*, *Narrativa processer* samt *Visuella kulturer och lärande*. Varje forskningsinriktning leds av en forskningsledare. Tillsammans utgör de högskolans forskningsledning.

Forsknings-
information

Konstfack ska dels informera om forskningsverksamheten, dels verka för att forskningsresultaten kommer till nytta. Som ett led i detta har lärare, forskare och doktorander under året presenterat sitt arbete i en rad internationella och nationella konferenser och seminarier och har bidragit till eller initierat ett flertal utställningar, publikationer, workshops och panelsamtal.

I januari 2016 arrangerades den årliga *Forskningsveckan*, se nedan om Forskningsanknytning av utbildning. Programmet är dock även öppet för allmänhet, samarbetspartners och andra intressenter i syftet att på detta sätt bidra till utvecklingen av dels våra huvudområden, dels till samhället i stort.

I Sverige har Konstfacks forskare, förutom vid Konstfack, presenterat sina forskningsresultat även i Umeå, Malmö och Karlstad. Bland internationella bidrag kan nämnas föreläsningar och forskningspresentationer på konferenser i Moskva, Bogotá, Köpenhamn och Helsingfors. Konstfacks forskare har i andra sammanhang även presenterat sin forskning i New York.

Vidare bidrar Konstfack med en representant i referensgruppen till Kungl. Bibliotekets arbete med att anpassa den nationella databasen SwePub till nya bibliometriska krav.

4.2 Forskarutbildning

Konstfack har inte ett eget examenstillstånd, utan doktorander som är anställda av Konstfack bedriver formellt sin forskarutbildning vid ett annat lärosäte. Konstfack har under året haft sex doktorander inskrivna vid KTH, Göteborgs universitet, Lunds universitet och Universitetet i Nordland (Bodö i Norge). Sedan 2015 bedriver Konstfack doktorsprogrammet Konst, teknik och design (KTD) tillsammans med KTH. Under 2016 har sex doktorander varit inskrivna i programmet, varav tre har finansierats av Konstfack eller projekt som varit förlagda vid Konstfack. Doktorsprogrammet har skapats med utgångspunkt i samtidens stora samhällsutmaningar – klimatpåverkan, urbaniseringsprocesser, migrationer, ökade sociala och ekonomiska klyftor, den krympande tillgången på icke-förnybara resurser etc. – som ställer krav på nya praktiska angreppssätt och ett holistiskt, processinriktat tänkande.

Under året har dessutom Petra Bauer disputerat med avhandlingen "Sisters! Making Films, Doing Politics". I avhandlingen reflekterar hon över sin egen erfarenhet av att göra

politisk film och undersöker de estetiska mekanismer som samtida strategier inom kollektivt och feministiskt filmskapande utgår ifrån.

De doktorander som påbörjade sina studier 2015 har under 2016 genomfört sina 25 % -seminarier i form av ett programinternat. Dessutom har flera av doktoranderna presenterat sina konstnärskap eller sin forskning i andra sammanhang. Ett exempel är en doktorand som har haft en utställning och andra arrangemang i Teheran.

4.3 Externfinansierad forskning

Under 2016 har 11 externfinansierade forskningsprojekt bedrivits vid Konstfack, finansierade av bland andra Vetenskapsrådet (5 stycken), Vinnova (3 stycken), samt ett vardera av Energimyndigheten och KK-stiftelsen. Av dessa var åtta större projekt som redovisas nedan.

Projektet *HAPTICA* handlar om haptik, design och kulinariska upplevelser och syftar dels till att öka kunskapen inom ämnena smak och lukt med hjälp av haptiska upplevelser, dels till att få igång en debatt kring konstnärlig forskning om haptikens roll i måltidens estetiska gestaltning. Haptik kommer från grekiskans *haptomai* som betyder vidröra. Ordet är också synonymt med ett aktivt känselsinne och sinnesupplevelser som att beröra, greppa och undersöka saker samt känna händelser i vår omgivning. Haptiska upplevelser är nödvändiga i vår vardag och kompletterar våra andra sinnen så att vi till fullo kan uppfatta en situation. Många olika akademiska discipliner och professioner arbetar redan inom det haptiska fältet och *HAPTICA* ska utveckla kunskapen genom konstnärlig forskning. Projektet kommer bland annat att undersöka hur estetiska metoder och begrepp från design kan tillämpas inom kreativ matlagning och dukning samt hur en skulptörs haptiska erfarenhet med handen översätts till en sommeliers "inre haptiska grepp" om lukt och smak. Haptik påverkar oss dygnets alla timmar och är därför betydelsefullt att lära mer om. Det rör sig om att känna golvet under fötterna, fingrarnas tryck mot tangenterna och handens grepp runt korkskruven. Forskningsprojektets relevans för det konstnärliga området handlar om hur designers, skulptörer och kulinariska konstnärer använder kroppens förmåga att känna av och känna efter – haptik är det centrala forskningsverktyget. Forskningsprojektet *HAPTICA* sker i samarbete mellan Konstfack och Restaurang- och hotellhögskolan i Grythyttan vid Örebro universitet.

Projektet *Beyond* har till syfte att skapa förslag till en relevant designutbildning som förbereder studenterna för att genomföra designmässiga, experimentella samarbetsprocesser för att hantera komplexa samhällsliga utmaningar som samtidigt säkerställer hållbarhet, kvalitet och estetiska såväl som etiska aspekter. Det kommer att grundligt utforska en mångfald av samtida och banbrytande metoder, liksom ansatser och erfarenheter från samtida forskning. Projektet bedrivs tillsammans med företrädare för designbranschen som uttrycker stora behov av formaliserad tjänstedesignkompetens, där studenterna blir skickliga på att använda design i komplexa sammanhang.

Forskningsprojektet *Symbiotiska taktiker* knyter ihop Konstfack med Institute of Vegetal Biology of Córdoba, Argentina och African Centre for Cities i Kapstaden, Sydafrika. De designprojekt som har utvecklats i projektet utforskar möjligheter att bidra till och skapa 'symbiotiska taktiker', d.v.s. taktiker som genom samarbete eller samhörighet förstärker det ömsesidiga beroendet mellan kulturell och biologisk mångfald. Projektet avslutades under 2016.

I centrum för forskningsprojektet *The Double Bind: romanen som (freds)förhandling* står relationen mellan skrivande och våld/ icke-våld. Utifrån en konstnärlig praktik undersöks de premisser som villkorar skrivandet i dess betraktande och representationer, dess deltagande och brist på deltagande och det föregivet våldsamma eller försonande i den litterära gestaltningen. Målet är att generera metodologisk och praktisk kunskap.

Projektet ska fördjupa förståelsen av romanens performativa karaktär och etiska villkor och utgöra en bas för fortsatt diskussion om icke-våld och våld i den konstnärliga processen.

Projektet *Narrativa processer i mellanrum – serieberättandets praktik* undersöker berättandet i ritad bild och text utifrån serieberättarens perspektiv. När berättande bild och berättande text möts i läsarens huvud uppstår information utöver den som finns i bilden och i texten; här finns tid, rum, rörelse och ljud. Denna upplevelse kan kallas för berättarummet. Hur förhåller sig berättaren till detta rum? Forskningsmetoden går ut på att intervjua serieberättare om deras arbetsprocess, med särskild tonvikt på dessa frågeställningar, för att sedan själv pröva på serieberättarens arbetsprocess och metoder i det egna berättandet. Detta för att på ett djupare plan förstå serieberättarens intuitiva, tysta kunskap.

Projektet *Tjänsteproduktion för hållbara dynamiska städer* handlade om att möta utmaningar i form av krav på nytänkande i en hållbar stadsplanering och i planprocesser. Fokus ligger på social hållbarhet och behandlar centrala aspekter i planprocessen såsom ökat systemperspektiv, samskapande, stadsplane- och medborgarrelaterade visioner. Projektet avslutades under 2016.

Projektet *Urbana akustiskskärmar* handlar om att, via bland annat konstnärliga experiment och fullskaletest, utforma skärmar som kan integreras i en urban miljö, och som klarar estetiska, arkitektoniska, akustiska och funktionella krav. Fokus ligger på miljöeffekter i form av en kvalitativ urban ljudmiljö, vilket i förlängningen skapar utrymme för stadsförtätning, i enlighet med dagens samsyn om hållbar stadsutveckling.

Projektet *Smart ljus* studerar nya energieffektiva belysningsstrategier för gångvägar i natur och parkmiljö och hur dessa påverkar trygghet, visuell orientering och estetisk upplevelse. Målet är att ta fram förslag och rekommendationer för utformning av energieffektiv belysning som även ger en bättre miljö när det gäller trygghet, visuell orientering och estetisk upplevelse. Projektet genomförs tillsammans med Stockholms universitet och fältstudierna är förlagda till Norra Botkyrka.

Holdingbolag

Konstfack har inget holdingbolag eller innovationskontor.

4.4 Forskningsanknytning av utbildning

I forskningsstrategin har högskolestyrelsen särskilt pekat ut vikten av en ökad forskningsanknytning för alla Konstfacks utbildningar. Syftet är att förstärka relationen mellan utbildning på grund- och avancerad nivå och forskning, så att utbildningarna hålls à jour med ämnes- och forskningsutvecklingen inom respektive ämne/område. Relationen mellan forskningen och utbildning på grund- och avancerad nivå på Konstfack är ömsesidig och mångfacetterad. Forskningens inflytande i utbildningen möjliggör att teorier och metoder kan tas i bruk i undersökande processer. Forskning kan också öppna nya frågeställningar och undersökningar inom utbildningen.

En annan aspekt av relationen mellan utbildning, ämnesutveckling och forskning har en utbildningspolitisk dimension: säkerställandet av att alla som utbildar på konstnärlig grund också har möjlighet till ämnesutveckling på hög nivå.

En stor och viktig årlig aktivitet för forskningsanknytningen är *Forskningsveckan*, som kombinerar presentationer, föreläsningar, diskussioner och workshops. Den vänder sig främst till Konstfacks masterstudenter, men också till doktorander, forskare, lärare och en intresserad allmänhet. Programmet 2016 presenterade pågående externfinansierade forsknings- och doktorandprojekt på Konstfack, men innehöll även presentationer av andra svenska och utländska forskare.

Forskning med
anknytning till
lärarutbildning

Under året var Konstfack delarrangör av en stor forskningskonferens tillsammans med Aalto-universitetet i Helsingfors och Islands konsthögskola. Konferensen hade både en vetenskaplig och en konstnärlig del. Den vetenskapliga delen bestod av föreläsningar, paneldiskussioner och studentdrivna workshops. Den konstnärliga delen curerades av bland annat Tensta Konsthall i Stockholm.

Konstfack arrangerade också en konferens tillsammans med Stockholms Universitet och Nätverket för de estetiska ämnenas didaktik.

5. Ekonomisk resultatredovisning

Redovisningsmodell

Konstfack tillämpar Sveriges universitets- och högskoleförbunds (SUHF) modell för full kostnadstäckning. Modellen ska leda till en mer rättvisande redovisning och kalkylering och medverka till bättre uppföljning av full kostnadstäckning inom högskolans olika verksamheter. Högskolegemensamma kostnader och kostnader för stödverksamhet till utbildning och konstnärlig forskning fördelas till kärnverksamheten med lönekostnader som bas, inklusive motsvarande fakturerade tjänster.

Införandet av redovisningsmodellen har inneburit att andelen högskolegemensamma kostnader som belastar anslaget för konstnärlig forskning har ökat. Tidigare belastades Konstfacks forskningsprojekt enligt avtal generellt med indirekta kostnader motsvarande ett påslag på 35 %. Ökad belastning i form av högre indirekta kostnader innebär åtagande om samfinansiering vid tecknande av nya forskningsprojekt. Detta sammantaget återspeglas i resultatet för konstnärlig forskning.

Prestationer, volymer och kostnader

I resultatredovisningen, som baseras på krav enligt regleringsbrev, högskolelag och förordningstexter, återfinns redovisningar över både volymer och kostnader. När det gäller volymer redovisas bland annat följande statistik över studenter:

- Sökande och antagna per utbildningsprogram.
- Helårsstudenter och helårsprestationer per programansvarig institution.
- Examensutfall på grundnivå och avancerad nivå.
- Studentutbyten.

För utbildning på grundnivå och avancerad nivå, redovisas kostnader för utbildning enligt uppdrag i regleringsbrevet. I årsredovisningen redovisas en kostnad per helårsstudent och helårsprestation på grundnivå och avancerad nivå, se nedan.

Den nya redovisningsmodellen har inneburit bättre möjligheter att redovisa exempelvis kostnad för en helårsstudent per utbildningsprogram. Se vidare nedan.

Kostnad per helårsstudent/prestation

Nedan redovisas kostnaden per helårsstudent (HST) respektive helårsprestation (HPR). Kostnaden är beräknad som totala kostnader enligt utbildning på grundnivå och avancerad nivå enligt uppdrag i regleringsbrev delat med Konstfacks antal helårsstudenter och helårsprestationer.

Belopp i tkr	2016	2015	2014
Summa kostnader	158 899	158 104	163 153
Antal HST	644	681	693
Kostnad per HST	247	232	236
Belopp i tkr	2016	2015	2014
Summa kostnader	158 899	158 104	163 153
Antal HPR	548	633	569
Kostnad per HPR	290	250	287

Nedan redovisas kostnaden för en helårsstudent per utbildningsprogram, exklusive avgiftsskyldiga studenter. Kostnaden är beräknad som totala direkta och fördelade kostnader för lokaler, högskolegemensamt, stödverksamhet och vissa övriga gemensamma

kostnader delat med helårsstudenter per utbildningsprogram. Kostnaden per helårsstudent kan variera mellan åren eftersom vissa utbildningsprogram har få studenter och förändringar mellan åren påverkar genomsnittskostnaden.

Kostnad per helårsstudent och utbildningsprogram	Belopp i tkr	2016	2015	2014
Kandidatprogram				
Grafisk Design & Illustration		220	210	209
Industridesign		218	207	194
Inredningsarkitektur & Möbeldesign		239	240	250
Textil		269	233	241
Keramik & Glas		282	285	294
Ädellab		246	238	247
Konst		288	288	260
Totalt kandidatprogrammen		250	243	241
Masterprogram		259	255	253
Lärarytbildningen, inriktning gymnasiet		203	186	200
Lärarytbildningen, inriktning åk 7-9		203	181	171

Förutom ovanstående redovisning, återfinns i årsredovisningen uppgifter över volymer för bland annat följande:

- Nyrekryterade lärare och prefekter efter kön och anställning
- Samtlig personal fördelad efter kön och anställning

Kostnader redovisas uppdelat på områdena utbildning på grundnivå och avancerad nivå och konstnärlig forskning. I sammanställningen över väsentliga uppgifter, se avsnitt 7, redovisas både volymer och kostnader över en femårsperiod.

Konstnärlig forskning

Konstfacks styrelse beslutade den 12 oktober 2016 att inte ge en sammanhållen åiterrapportering av vetenskapliga refereegranskade publikationer i årsredovisningen för 2016. Konstfack har tagit fram en policy för forskningspublicering. Alla publikationer – eller kostnaden för framställandet av dessa – kan dock inte redovisas för 2016 på ett rättvisande sätt. Detta är bakgrunden till högskolestyrelsens beslut att Konstfack inte ska redovisa uppgifter om prestationer och kostnader för framställandet av refereegranskade vetenskapliga publikationer delat på antalet publicerade publikationer.

Konstfack har sedan december 2008 anställt doktorander i samarbete med andra lärosäten. Vid utgången av 2016 hade högskolan fyra anställda doktorander. Nedan redovisas kostnader per doktorand, beräknat som årsarbetskrafter. Kostnaderna avser direkta kostnader, fördelade högskolegemensamma kostnader och kostnader för stödverksamhet.

Kostnad per doktorand (årsarbetskrafter)	Belopp i tkr	2016	2015	2014
Summa kostnader		3 481	2 790	2 548
Antal årsarbetskrafter, doktorand		3,9	3,6	2,3
Kostnad per årsarbetskraft		893	775	1 108

Samverkan

Konstfack redovisar i enlighet med beslut i högskolestyrelsen några aktiviteter med relevans för samverkan.

Nedan redovisas kostnad för Vårutställningen i relation till antal besökare.

Belopp i kr	2016	2015	2014
Summa kostnader	1 063 392	1 038 115	963 829
Antal besökare, ca*	12 600	13 000	14 000
Kostnad per besökare (kr)	84	80	69

*Totalt antal besök via huvudentrén. Antal besök under utställningsperioden minskas med antal besök under två referensmånader. 2014 års siffror är en uppskattning, då besöksräknaren var ur funktion.

Varje år bjuder Institutionen för bild- och slöjdpedagogik in till konferens om forskning och utveckling inom bildpedagogik. 2016 års tema var "Funktionsvariationer, lärmiljöer & inkludering". Nedan redovisas direkt bokförda kostnader per besökare, exklusive kostnader för ordinarie personal.

Belopp i kr	2016	2015	2014
Summa kostnader	61 218	67 571	73 785
Antal besökare, ca	326	380	366
Kostnad per besökare (kr)	188	178	202

Samfinansiering
bidragsfinansierad
verksamhet

Den redovisningsmodell som Konstfack tillämpar innebär att samfinansiering kan redovisas för externfinansierade projekt. För nya ansökningar från 2012 har Konstfack redan vid ansökningstillfället utlovat viss samfinansiering. Möjligheterna till detta är dock små inom forskningen där anslaget är litet och hårt belastat av samfinansiering och fördelning av högskolegemensamma kostnader som redovisningsmodellen har synliggjort.

På ett litet lärosäte som Konstfack blir de indirekta kostnaderna procentuellt betydligt högre än vid ett större lärosäte med en större lönemassa att fördela dem på. Nedan redovisas kostnader för samfinansiering, uppdelat på forskning och utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Belopp i tkr	2016	2015	2014
Forskning	940	1 119	722
Utbildning på grund- och avancerad nivå	0	0	118

Intäkter totalt

2016 uppgick Konstfacks totala intäkter, inklusive finansiella intäkter, till ca 175,1 mkr. Det är en minskning med ca 7,9 mkr jämfört med räkenskapsåret 2015.

Intäkterna av anslag har minskat med ca 5,9 mkr jämfört med 2015. Det förklaras främst av minskade intäkter från grundutbildningsanslaget med motsvarande belopp. Under året har ca 37 färre helårsstudenter avräknats mot anslaget, samtidigt som prestationsgraden, helårsprestationer/helårsstudenter, varit lägre än 2015. Anslagssparandet har ökat med ca 3,2 mkr till ca 6 mkr.

Forskningsanslaget har förutom pris- och löneomräkning ökat med en permanent förstärkning med 1 mkr. Under 2015 erhöll högskolan anslagsmedel för kvalitetsbaserad resursfördelning och kvalitetsförstärkning, tillsammans ca 1,1 mkr.

Intäkter av avgifter och andra ersättningar har minskat med ca 0,5 mkr. Intäkterna från avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen uppgår 2016 till ca 1,9 mkr, knappt 0,4 mkr mindre än 2015. Främsta förklaringen är att 2015 fanns intäkter från en större konferens på knappt 0,3 mkr. Motsvarande saknas för 2016.

Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar minskade med knappt 0,2 mkr jämfört med 2015. Intäkterna för beställd utbildning åt Södertörns högskola ökade med drygt 0,3 mkr. Uppdragsutbildning avser utbildning åt Skolverket inom ramen för "Läraryftet" och har minskat med drygt 0,6 mkr. Intäkter från studieavgifter har ökat med ca 0,1 mkr.

Intäkter av bidrag har minskat med ca 1,5 mkr jämfört med 2015. Detta beror främst på att intäkterna från externfinansierad verksamhet inom forskning minskat med ca 1,7 mkr.

Bland finansieringen från statliga myndigheter och bolag har Vetenskapsrådet 2016 bidragit med 2 mkr, en minskning med knappt 2,9 mkr jämfört med 2015. 2016 finansierade Vinnova forskning med drygt 1,8 mkr, en ökning med ca 1,2 mkr jämfört med 2015.

Intäkterna från privata företag och organisationer har ökat med ca 0,3 mkr mellan åren.

De finansiella intäkterna 2016 består, liksom 2015, p.g.a. negativ ränta, av ränteintäkter från lån i Riksgäldskontoret för lån till anläggningstillgångar.

Nedan redovisas hur verksamheten har finansierats.

Belopp i tkr	2016	2015	2014
Anslag för grundutbildning	153 476	160 478	153 899
Anslag för konstnärlig forskning	9 371	8 259	8 202
Avgifter och andra ersättningar	6 114	6 642	7 395
Bidrag från statliga myndigheter och bolag	4 751	6 612	5 331
Bidrag från privata företag och organisationer	1 283	945	1 937
Finansiella intäkter	75	36	169
Totalt	175 070	182 972	176 933

Avgiftsbelagd verksamhet

Nedan särredovisas den avgiftsbelagda verksamheten.

Verksamhet	över-/underskott t.o.m. 2014	över-/underskott 2015	Intäkter 2016	Kostnader 2016	över-/underskott 2016	Ack över-/underskott utgående 2016
Utbildning på grundnivå eller avancerad nivå						
Beställd utbildning	428	-208	1 041	823	218	438
Uppdragsutbildning	-50	0	680	653	27	-23
Utbildning av studieavgiftsskyldiga studenter	-59	-151	1 113	1 106	7	-203
Summa	319	-359	2 834	2 582	252	212
Verksamhet där krav på full kostnadstäckning inte gäller						
Upplåtande av bostadslägenhet, utbytesprogram	-2 211	-290	871	1 191	-320	-2 821

Konstfack hyr 20 bostadslägenheter från Vasakronan för andrahandsuthyrning till studenter inom utbytesprogram. Underskott uppstår för kostnader för hyresadministration och för att lägenheterna vissa perioder står tomma. Detta täcks av anslagsmedel då uthyrning av studentbostäder inte omfattas av kravet på full kostnadstäckning.

Kostnader

Under räkenskapsåret 2016 uppgick Konstfacks totala kostnader, inklusive finansiella kostnader, till knappt 177 mkr, vilket  r i paritet med kostnaderna för räkenskapsåret 2015.

Kostnader för personal har minskat med ca 0,7 mkr jämfört med 2015. Under 2015 belastades resultatet av ett avgångsvederlag på ca 1,1 mkr, vilket innebär att jämförbar kostnadsökning mellan åren  r ca 0,4 mkr. Den förklaras främst av följande större poster:

- Lönerevision ca 2,6 mkr
- Ökning av semester- och övertidsskuld ca 0,4 mkr
- Minskad externfinansierad verksamhet ca -1,5 mkr
- Minskning av övriga personalkostnader (ej l n) ca - 0,4 mkr

Kostnader för lokaler har minskat med ca 0,5 mkr jämfört med 2015. Kostnaden för ordinarie lokalhyror har minskat med ca 0,1 mkr, vilket förklaras av minskade kostnader för komfortkyla. Övriga tillfälliga lokalhyror har minskat med drygt 0,2 mkr, både hyror i externa projekt och tillfälliga förhyrningar för administrativa lokaler och ateljéer. Övriga lokalkostnader har minskat med knappt 0,2 mkr, främst beroende på reglering av preliminär debitering av elkostnader f r 2015.

Övriga driftkostnader har ökat med knappt 0,9 mkr. Största avvikelsen svarar förbrukningsinventarier/licenser f r med en ökning på ca 0,6 mkr.

Finansiella kostnader har ökat något jämfört med 2015, men består liksom 2015, på grund av negativ ränta, av räntekostnader för inestående medel på räntekontot i Riksgäldskontoret.

Kostnaderna för avskrivningar har ökat med knappt 0,3 mkr. Framst är det en effekt av ökade investeringar i datorer.

Kapitalförändring
2016

Årets kapitalförändring, -1,9 mkr, är totalt bättre än budgeterat. Intäkterna har minskat med ca 7,9 mkr jämfört med 2015 samtidigt som kostnaderna är oförändrade.

Det innebär att årets kapitalförändring är 7,9 mkr lägre jämfört med 2015.

Kapitalförändringen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå är ca 0,3 mkr, väsentligt bättre än budgeterat. Trots betydligt lägre avräkning av grundutbildningsanslaget än beräknat, har detta parerats genom lägre kostnader än budgeterat. Forskningen redovisar en kapitalförändring på ca -2,2 mkr, lägre än beräknat. Detta är främst ett resultat av lägre externfinansierad forskningsverksamhet än vad som beräknades i budgeten för 2016.

Ekonomisk redovisning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå Nedan redogörs för verksamhetens intäkter och kostnader för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå totalt	Belopp i tkr	2016	2015	2014
Verksamhetens intäkter				
Intäkter av anslag		153 476	160 478	153 899
Intäkter av avgifter och andra ersättningar		6 104	6 355	7 318
Intäkter av bidrag		1 045	861	2 312
Finansiella intäkter		75	36	162
Summa intäkter		160 700	167 730	163 691
Verksamhetens kostnader				
Kostnader för personal		-89 043	-89 849	-88 772
Kostnader för lokaler		-41 710	-42 374	-42 583
Övriga driftkostnader		-25 039	-23 822	-25 378
Finansiella kostnader		-163	-96	-81
Avskrivningar		-4 420	-4 173	-8 198
Summa kostnader		-160 375	-160 314	-165 012
Verksamhetsutfall		325	7 416	-1 321
Transfereringar				
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		338	596	589
Lämnade bidrag		-338	-596	-589
Saldo transfereringar		0	0	0
Årets kapitalförändring		325	7 416	-1 321

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå enligt uppdrag i regleringsbrev	Belopp i tkr	2016	2015	2014
	Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		153 476	160 478	153 899
Intäkter av avgifter och andra ersättningar		4 383	4 353	5 528
Intäkter av bidrag		1 045	861	2 312
Finansiella intäkter		75	36	162
Summa intäkter		158 979	165 728	161 901
Verksamhetens kostnader				
Kostnader för personal		-88 328	-88 595	-87 859
Kostnader för lokaler		-41 462	-42 133	-42 225
Övriga driftkostnader		-24 540	-23 133	-24 816
Finansiella kostnader		-162	-96	-81
Avskrivningar		-4 407	-4 147	-8 172
Summa kostnader		-158 899	-158 104	-163 153
Verksamhetsutfall		80	7 624	-1 252
Transfereringar				
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		338	596	589
Lämnade bidrag		-338	-596	-589
Saldo transfereringar		0	0	0
Årets kapitalförändring		80	7 624	-1 252

Uppdragsverksamhet	Belopp i tkr	Beställd utbildning 1)			Uppdragsutbildning		
		2016	2015	2014	2016	2015	2014
Verksamhetens intäkter							
Intäkter av anslag		0	0	0	0	0	
Intäkter av avgifter och andra ersättningar		1 041	699	697	680	1 303	
Intäkter av bidrag		0	0	0	0	0	
Finansiella intäkter		0	0	0	0	0	
Summa intäkter		1 041	699	697	680	1 303	
Verksamhetens kostnader							
Kostnader för personal		-307	-334	-309	-408	-920	
Kostnader för lokaler		-105	-109	-99	-143	-132	
Övriga driftkostnader		-402	-452	-346	-97	-237	
Finansiella kostnader		0	0	0	-1	0	
Avskrivningar		-9	-12	-13	-4	-14	
Summa kostnader		-823	-907	-767	-653	-1 303	
Årets kapitalförändring		218	-208	-70	27	0	

1) Avser utbildning, enligt avtal, åt Södertörns högskola.

Uppdragsutbildning Under 2016 har Konstfack fortsatt anordnat poänggivande uppdragsutbildning åt Skolverket inom ramen för "Läraryftet" - en fortsättning på den utbildning som påbörjades år 2008. Utbildningen under 2016 har motsvarat 11,9 helårsstudenter, knappt 3 fler än 2015.

Ekonomisk redovisning för konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå Nedan redogörs för resultatutvecklingen för konstnärlig forskning. Anslaget för konstnärlig forskning ökar 2016, förutom med pris- och löneomräkning, med en permanent förstärkning med 1 mkr.

Externa intäkter för forskningsprojekt har minskat med ca 1,1 mkr jämfört med 2015. De 3 största projekten under 2016 har tillsammans haft ca 2,6 mkr i intäkter, vilket motsvarar drygt hälften av intäkterna för bidragsfinansierad forskning.

De tre största projekten var *Symbiotiska taktiker* (stöds av Vetenskapsrådet), *Decode – Community Design for Conflicting Desires* (stöds av Vinnova) samt *Design, bortom tjänst och produkt* (stöds av KK-stiftelsen).

Ett annat större forskningsprojekt *HAPTICA*, stöds av Vetenskapsrådet. Projektet handlar om haptik, design och kulinariska upplevelser och syftar dels till ökad kunskap inom ämnena smak och lukt med hjälp av haptiska upplevelser, dels till att få igång en debatt kring konstnärlig forskning om haptikens roll i måltidens estetiska gestaltning.

Forskningen redovisar en kapitalförändring på ca -2,2 mkr, lägre än beräknat. Detta är främst ett resultat av lägre externfinansierad forskningsverksamhet än vad som beräknades i budget för 2016. Konstnärlig forskning har ett ackumulerat underskott på ca 1,2 mkr. Åtgärder har vidtagits i budget 2017 för att komma till rätta med underskottet, men det kan ändå innebära ett fortsatt ackumulerat underskott vid utgången av 2017.

Konstfack bedriver ingen uppdragsforskning.

Belopp i tkr	2016	2015	2014
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	9 371	8 259	8 202
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	10	287	77
Intäkter av bidrag	4 989	6 696	4 956
Finansiella intäkter	0	0	7
Summa	14 370	15 242	13 242
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-12 484	-12 398	-9 794
Kostnader för lokaler	-1 275	-1 120	-607
Övriga driftkostnader	-2 663	-2 988	-2 277
Finansiella kostnader	-10	-5	-8
Avskrivningar	-155	-133	-171
Summa	-16 587	-16 644	-12 857
Verksamhetsutfall	-2 217	-1 402	385
Transfereringar			
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	2 170	2 509	573
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	100	0	0
Lämnade bidrag	-2 270	-2 509	-573
Saldo transfereringar	0	0	0
Årets kapitalförändring	-2 217	-1 402	385

Myndighetskapitalets utveckling Nedan redovisas sammansättningen av myndighetskapitalet samt förändringar under de senaste tre räkenskapsåren.

Belopp i tkr	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	Konstnärlig forskning	Summa myndighetskapital
Ingående myndighetskapital 2014-01-01	14 408	2 021	16 429
Kapitalförändring 2014	-1 321	385	-936
Utgående balans 2014-12-31	13 087	2 406	15 493
Kapitalförändring 2015	7 416	-1 402	6 014
Utgående balans 2015-12-31	20 503	1 004	21 507
Kapitalförändring 2016	325	-2 217	-1 892
Utgående balans 2016-12-31	20 828	-1 213	19 615

Stiftelseförvaltning Konstfack förvaltar, genom anknuten förvaltning, elva stiftelser*, vilkas avkastning ska delas ut som stipendier till Konstfacks studenter och även i mindre omfattning till lärare. Stiftelserna är egna juridiska personer. På uppdrag av Konstfack sköter Kammarkollegiet den ekonomiska förvaltningen av stiftelserna. Tillgångarna är till övervägande delen placerade i Kammarkollegiets aktie- och räntekonsortium. Konstfack administrerar övrig hantering, som beslut om och utdelning av stipendier.

I tabellen nedan redogörs för stiftelsernas totala bokförda värde, marknadsvärde och avkastning för de senaste tre åren.

Belopp i tkr	2016	2015	2014
Bokfört värde	24 160	16 212	15 849
Marknadsvärde	67 807	57 000	56 015
Avkastning	2 474	2 103	1 836

*Varav en stiftelse bildats under hösten 2015 genom en donation i ett arv, som inte ingår i siffrorna för 2015.

EKONOMISK REDOVISNING

6.1 Resultaträkning

Belopp i tkr	Noter	16-01-01- 16-12-31	15-01-01- 15-12-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	162 847	168 737
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	6 114	6 642
Intäkter av bidrag	3	6 034	7 557
Finansiella intäkter	4	75	36
Summa		175 070	182 972
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-101 527	-102 247
Kostnader för lokaler	6	-42 985	-43 494
Övriga driftkostnader	7	-27 702	-26 810
Finansiella kostnader	4	-173	-101
Avskrivningar	8	-4 575	-4 306
Summa		-176 962	-176 958
Verksamhetsutfall		-1 892	6 014
Transfereringar			
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		2 508	3 105
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		100	0
Lämnade bidrag		-2 608	-3 105
Saldo transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring	9	-1 892	6 014

6.2 Balansräkning

Belopp i tkr			
Tillgångar	Noter	2016-12-31	2015-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		409	590
Summa immateriella anläggningstillgångar	8	409	590
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet		6 931	6 335
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		10 731	7 905
Summa materiella anläggningstillgångar	8	17 662	14 240
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		179	396
Fordringar hos andra myndigheter		3 169	2 953
Övriga kortfristiga fordringar		56	968
Summa kortfristiga fordringar		3 404	4 317
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		11 856	12 134
Upplupna bidragsintäkter		113	660
Summa periodavgränsningsposter	10	11 969	12 794
Avräkning med statsverket	11	-6 028	-2 821
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	12	31 818	27 711
Kassa		12	18
Summa kassa och bank		31 830	27 729
Summa tillgångar		59 246	56 849

Belopp i tkr			
Kapital och skulder	Noter	2016-12-31	2015-12-31
Myndighetskapital			
Balanserad kapitalförändring		21 507	15 493
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	9	-1 892	6 014
Summa myndighetskapital	13	19 615	21 507
Avsättningar			
Övriga avsättningar		1 467	1 738
Summa avsättningar	14	1 467	1 738
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	15	17 463	14 134
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		2 478	2 570
Leverantörsskulder	16	2 949	2 935
Övriga kortfristiga skulder	17	2 464	2 645
Summa skulder m.m.		25 354	22 284
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		5 389	5 760
Oförbrukade bidrag		5 737	4 130
Övriga förutbetalda intäkter		1 684	1 430
Summa periodavgränsningsposter	18	12 810	11 320
Summa kapital och skulder		59 246	56 849

6.3 Anslagsredovisning

Anslag	Benämning	Ingående överföringsbelopp	Årets		Utgifter	Utgående överföringsbelopp
			tilldelning enligt regleringsbrev	Totalt disponibelt belopp		
	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå (ramanslag)					
16 2:53 001	Takbelopp (ram)	2 821	155 388	158 209	-152 181	6 028
	Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå (ramanslag)					
16 2:54 001	Basresurs (ram)	0	9 371	9 371	-9 371	0
	Särskilda medel till universitet och högskolor (ramanslag)					
16 2:65 031	Lokalkostnader (ram)	0	1 295	1 295	-1 295	0
	Totalt	2 821	166 054	168 875	-162 847	6 028

Finansiella villkor För universitet och högskolor görs undantag från bestämmelserna om avräkning av anslag enligt anslagsförordningen (2011:223). Avräkning av anslag och anslagsposter ska ske i samband med de månatliga utbetalningarna till respektive lärosätes räntekonto i Riksgäldskontoret.

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå Konstfack har ett takbelopp för utbildning på grundnivå och avancerad nivå som för 2016 uppgår till 155 388 tkr, en ökning med 2,4 mkr jämfört med 2015. Ersättning för helårsstudenter och helårsprestationer beräknas på grundval av redovisning i högskolans studentregister. Eventuell mellanskillnad mellan avräknade överföringar till räntekontot och den slutgiltiga anslagsbelastningen, högst takbeloppet, redovisas som ett anslagssparande. Helårsprestationer respektive outnyttjat takbelopp, till ett värde av högst tio procent av takbeloppet, får sparas till nästa budgetår. I avsnitt 6.4, underlag för beräkning av grundutbildningsanslag, framgår att Konstfack inte uppnår takbeloppet utan ökar anslagssparandet med ca 3,2 mkr.

Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå Konstfack har tilldelats ett anslag för konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå för 2016 på 9 371 tkr. Anslaget har erhållits i tolfte delar under året. Avräkning mot anslag har skett i samband med de månatliga utbetalningarna till högskolans räntekonto.

Särskilda medel till universitet och högskolor Konstfack har ett mindre anslag för lokalkostnader som för 2016 uppgår till 1 295 tkr.

6.4 Underlag för beräkning av grundutbildningsanslag

Tabell 1

Redovisning av antal helårsstudenter (HST) och helårsprestationer (HPR)

Utfall avseende perioden 2016-01-01 – 2016-12-31

	Utfall HST	Utfall HPR	HST Ersättning (tkr)	HPR Ersättning (tkr)	Utfall total ersättning
Utbildningsområde					
Humaniora/samhällsvetenskap	18,93	14,47	584	291	875
Undervisning	32,87	37,02	1 233	1 455	2 688
Verksamhetsförlagd utbildning	20,38	16,08	1 084	829	1 913
Design	297,34	258,84	44 314	23 503	67 817
Konst	274,48	221,41	58 074	20 112	78 186
Summa	644,00	547,82	105 289	46 190	151 479
Takbelopp (tkr)					155 388
Redovisningen visar att Konstfack kommer över takbeloppet med (tkr)					-3 909

Tabell 2

Beräkning av anslagssparande och överproduktion (tkr)

A. Tillgängliga medel	
Årets takbelopp	155 388
Ingående anslagssparande	2 821
Summa (A)	158 209
B. Utfall totalt för utbildning på grundnivå och avancerad nivå	
Ersättning för HPR från december 2015	702
Utfall total ersättning enligt tabell 1	151 479
Summa (B)	152 181
Summa (A-B)	6 028

Tabell
Anslagssparande

Totalt utgående anslagssparande (A-B)	6 028
Utgående anslagssparande	6 028

Tabell
Överproduktion

Total utgående överproduktion	0
Utgående överproduktion	0

6.5 Redovisnings- och värderingsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, anslagsförordning (2011:223) och förordning (1993:1153) om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor.

Konstfacks redovisning följer god redovisningssed såsom den kommer till uttryck i förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring.

Fordringarna har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. I de fall faktura eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag (2017-01-05) eller när fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt känt när bokslutet upprättas, redovisas beloppen som periodavgränsningsposter. Övriga händelser tas upp som fordringar respektive skulder.

Poster som överstiger ett halvt prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, exklusive moms, redovisas som periodavgränsningsposter. För 2016 innebär detta ett belopp motsvarande 22 150 kronor.

Konstfack tillämpar Sveriges universitets- och högskoleförbunds (SUHF) modell för full kostnadstäckning. Modellen innebär ökad transparens i redovisningen och ska ge en mer rättvisande bild av högskolans olika verksamhetsområden.

Avvikelse från generella ekonomiska administrativa regler

I regleringsbrevet för universitet och högskolor för 2016 görs undantag från följande bestämmelser:

- Om avräkning av anslag enligt anslagsförordningen (2011:223). Avräkning mot anslag och anslagsposter för medel som utbetalas till lärosätenas räntekonton i Riksgäldskontoret skall ske i samband med de månatliga utbetalningarna till respektive lärosätets räntekonto i Riksgäldskontoret.
- Om kravet på redovisning av väsentliga uppgifter enligt 2 kap 4 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Uppgifter skall redovisas som framgår av avsnitt 7, sammanställning av väsentliga uppgifter.
- Om kravet enligt 2 kap 4 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att i årsredovisningen upprätta en finansieringsanalys.
- Undantag medges från 7 § anslagsförordningen på så sätt att lärosätet får överföra såväl överproduktion som outnyttjat takbelopp (anslagssparande) till ett värde av högst tio procent av takbeloppet till efterföljande budgetår utan att särskilt begära regeringens medgivande.
- Undantag medges från 25 a § andra och tredje stycket avgiftsförordningen (1992:191) om disposition av inkomster från avgiftsbelagd verksamhet. Uppgår det ackumulerade överskottet till mer än 10 procent av den avgiftsbelagda verksamhetens omsättning under räkenskapsåret, ska det i årsredovisningen framgå hur överskottet ska disponeras. Har det uppkommit ett underskott i en avgiftsbelagd verksamhet som inte täcks av ett balanserat överskott från tidigare räkenskapsår ska det i årsredovisningen lämnas ett förslag till regeringen om hur underskottet ska täckas.

Anläggnings-
tillgångar

Tillgångar som överskrider ett halvt prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och med en ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. Objekt som utgör en fungerande enhet och vars sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till över ett halvt prisbasbelopp klassificeras även de som anläggningstillgångar.

För 2016 är beloppsgränsen 22 150 kronor och motsvarande för 2015 är 22 250 kronor.

Anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar enligt plan.

Tillämpade
avskrivningstider

Maskiner, tekniska anläggningar	8 år
Inredning	10 år
Presentationsutrustning, fotoutrustning	3 år
Datorer och kringutrustning	3 år
Kontorsmaskiner	3 år
Utrustning för fastighetsskötsel	3 år
Övriga inventarier	3-10 år

Konstfack har för närvarande en avskrivningstid på 10 år för förbättringsutgift på annans fastighet.

Ny-, om- och tillbyggnad på annans fastighet redovisas som förbättringsutgift på annans fastighet om enskilt objekt uppgår till minst ett halvt prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och minst tre års ekonomisk livslängd. För 2016 innebär detta 22 150 kronor, och för 2015 22 250 kronor.

Som förbättringsutgift på annans fastighet redovisas reparations- och underhållskostnader överstigande 100 tkr med en livslängd överstigande tre år.

Se vidare not 8.

6.6 Styrelse 2016

Utbetalda arvoden och andra ersättningar till styrelseledamöter	<i>Av regeringen utsedda ledamöter</i>	
	Kristina Rennerstedt, ordförande	33 FRA:s integritetsskyddsråd Kungliga Operan AB Teateralliansen AB
Styrelseledamöters andra styrelseuppdrag och statliga uppdrag	Maria Lantz, rektor	1 006 Statens Konstråd Länsstyrelsen Stockholm Mats Bäcker AB
	Peter Bergman	17 -
	Daniel Ewerman	17 Arkitektur- och Designcentrum Transformator Design Group AB Custellence Enterprise AB Design Strategy Ewerman AB
	Tone Hansen	17 -
	Hans Hedberg (t.o.m. 2016-03-02)	3 -
	Marielle Nakunzi	17 -
	Lars Thulin	17 Yggdrasil AB Erik Penser Bank AB
	Cecilia Widenheim	17 -
	Niclas Östlind (fr.o.m. 2016-06-16)	9 -
	<i>Representanter för lärarna</i>	
Pia Bohlin (t.o.m. 2016-06-30)	466 -	
Tina Carlsson (fr.o.m. 2016-07-01)	322 -	
Loulou Cherinet (fr.o.m. 2016-07-01)	406 -	
Håkan Nilsson (t.o.m. 2016-06-30)	348 -	
Katja Pettersson (fr.o.m. 2016-07-01)	182 Stenebyskolan/GU	
Bella Rune (t.o.m. 2016-06-30)	556 -	
<i>Representanter för studenter</i>		
Mostyn de Beer	20 -	
Emelie Renvert	10 -	
Inga Tsernova (2016-01-01 - 2016-06-30 och fr.o.m. 2017-01-01)	9 -	

6.7 Redovisning av sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro

I nedanstående tabell redovisas de anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till total ordinarie arbetstid. I tabellen redovisas också andel av total sjukfrånvaro som uppgår till 60 dagar eller mer, sjukfrånvaro fördelat på kön samt sjukfrånvaro för anställda i åldrarna 29 år eller yngre, 30-49 år och 50 år eller äldre i förhållande till respektive åldersgrupps sammanlagda ordinarie arbetstid.

Sjukfrånvaro	2016	2015
Total sjukfrånvaro	3,8 %	3,4 %
Andel långtidssjuka, av ovanstående redovisade sjukfrånvaro (60 dagar eller mer)	58,2 %	64,7 %
Sjukfrånvaro bland kvinnor	5,6 %	4,6 %
Sjukfrånvaro bland män	1,2 %	1,4 %
Sjukfrånvaro bland anställda – 29 år	*	*
Sjukfrånvaro bland anställda 30 – 49 år	3,9 %	4,2 %
Sjukfrånvaro bland anställda – 50 år	4,7 %	2,6 %

Den totala sjukfrånvaron har ökat från föregående år med 0,4 procentenhet till 3,8 %. Störst är sjukfrånvaron bland kvinnor och i åldersgruppen 50 år och äldre. Andelen långtidssjuka har minskat under året men var högre vid Konstfack än i staten totalt (2015 52,9 %). Sjukfrånvaron vid Konstfack följer i övrigt sjukfrånvaro bland statsanställda (jmf Arbetsgivarverkets statistik för 2015).

* Sjukfrånvaro för anställda i åldrarna 29 år eller yngre redovisas ej då antalet är färre än 10.

6.8 Noter till resultat- och balansräkning

Nedan redovisas noter till resultat- och balansräkning. Beloppen anges i tusentals kronor (tkr) om ej annat anges. Om ej annat anges görs nedan jämförelser med perioden 1 januari - 31 december 2015, räkenskapsåret 2015.

1. Intäkter av anslag	I tabellen redovisas avräknade anslag.	2016	2015
	Takbelopp	152 181	158 102
	Lokalkostnader	1 295	1 277
	Kvalitetsbaserad resursfördelning	0	926
	Kvalitetsförstärkning	0	173
	Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	153 476	160 478
	Konstnärlig forskning och utbildning på forskarnivå	9 371	8 259
	Totalt	162 847	168 737

Avräkningen av antalet helårsstudenter har minskat med ca 37 jämfört med 2015, vilket innebär att avräkningen av grundutbildningsanslaget är 5,9 mkr lägre. Förutom färre helårsstudenter är prestationsgraden (hpr/hst) 2016 lägre än 2015. Detta innebär att anslagssparandet ökar med 3,2 mkr 2016. 2015 fick Konstfack medel för kvalitetsbaserad resursfördelning som ett resultat av UKÄ:s utvärderingar som en engångsutbetalning. Medel i form av kvalitetsförstärkning av vissa prislappar betalades ut som en egen anslagspost 2015 och ingår från och med 2016 i takbeloppet. För avräkning av anslagen, se vidare avsnitt 6.3 och 6.4.

2. Intäkter av avgifter och andra ersättningar		2016	2015
	Materialavgifter	1 129	1 109
	Kopieringskort och utskrifter	171	231
	Litteratur och kompendier	17	5
	Uthyrning av lokaler	358	325
	Övrigt	248	609
	Avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen	1 923	2 279
	Anmälning- och studieavgifter*	1 113	1 006
	Beställd utbildning	1 041	699
	Uppdragsutbildning	680	1 303
	Realisationsvinst inventarier	168	196
	Uthyrning av studentbostäder	871	897
	Övriga avgifter och ersättningar	318	262
	Totalt	6 114	6 642

*Motsvarar intäkter från tjänsteexport.

Intäkter av avgifter enligt 4 § avgiftsförordningen uppgår 2016 till 1,9 mkr, knappt 0,4 mkr mindre än 2015. Minskningen beror främst på att 2015 fanns intäkter från en större konferens på knappt 0,3 mkr. Motsvarande saknas 2016.

Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar har minskat med knappt 0,2 mkr jämfört med 2015. Intäkterna avseende beställd utbildning avser utbildning åt Södertörns högskola och har genom förhandlingar om prissättning ökat. Uppdragsutbildningen avser utbildning åt Skolverket inom ramen för det s.k. Lärarlyftet och har varit mindre omfattande 2016 jämfört med 2015.

3. Intäkter av bidrag	Bidrag från:	2016	2015
	Statliga myndigheter och bolag	4 751	6 612
	Privata företag och övriga organisationer	1 283	945
	Totalt	6 034	7 557

Intäkter av bidrag har minskat med ca 1,5 mkr jämfört med 2015, främst en effekt av minskad externfinansierad verksamhet inom forskning.

Bland finansieringen från statliga myndigheter och bolag har Vetenskapsrådet under 2016 bidragit med 2 mkr, en minskning med knappt 2,9 mkr jämfört med 2015. Vinnova har under året finansierat forskning med drygt 1,8 mkr, vilket är en ökning med ca 1,2 mkr jämfört med 2015.

Intäkterna från privata företag och organisationer har ökat med ca 0,3 mkr mellan åren.

4. Finansiella intäkter och kostnader		2016	2015
	Finansiella intäkter:		
	- Ränta på lån i Riksgäldskontoret	71	36
	- Övriga finansiella intäkter	4	0
	Summa finansiella intäkter	75	36
	Finansiella kostnader:		
	- Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	163	100
	- Övriga finansiella kostnader	10	1
	Summa finansiella kostnader	173	101

Ränteintäkterna består, p.g.a. negativ ränta, av intäkter från lån i Riksgäldskontoret för lån till anläggningstillgångar.

Räntekostnaderna består, p.g.a. negativ ränta, av kostnader för inestående medel på räntekontot i Riksgäldskontoret.

5. Kostnader för personal	2016	2015
Löner exkl. arbetsgivaravgifter m.m.*	68 322	68 910
Arbetsgivaravgifter	21 157	21 346
Premier för statliga avtalsförsäkringar	6 022	5 576
Övriga personalkostnader	6 026	6 415
Totalt	101 527	102 247

*Härav arvoden till styrelsen, arvoden nämnder och övriga arvoden uppdragstagare

	520	603
--	-----	-----

Kostnader för personal har minskat med 0,7 mkr jämfört med 2015. Under 2015 belastades resultatet av avgångsvederlag på ca 1,1 mkr, vilket innebär att jämförbart är det en kostnadsökning mellan åren på ca 0,4 mkr. Den förklaras främst av följande större poster, ca:

- Lönerrevision, ca 2,6 mkr
- Ökning av semester- och övertidsskuld, 0,4 mkr
- Minskad externfinansierad verksamhet, -1,5 mkr
- Minskning av övriga personalkostnader, - 0,4 mkr

6. Kostnader för lokaler	2016	2015
Totalt	42 985	43 494

Kostnader för lokaler har minskat med ca 0,5 mkr jämfört med 2015. Kostnaden för ordinarie lokalhyror har minskat med ca 0,1 mkr, vilket förklaras av minskade kostnader för komfortkyla. Övriga tillfälliga lokalhyror har minskat med drygt 0,2 mkr, både hyror i externa projekt och tillfälliga förhyrningar för administrativa lokaler och ateljéer. Övriga lokalkostnader har minskat med knappt 0,2 mkr, främst avseende reglering av preliminär debitering av elkostnader för 2015.

7. Övriga driftkostnader	2016	2015
Totalt	27 702	26 810

Övriga driftkostnader har ökat med knappt 0,9 mkr. Största avvikelsen svarar förbrukningsinventarier/licenser för med en ökning på ca 0,6 mkr.

8. Avskrivningar immateriella och mate- riella anläggningstill- gångar	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2016	2015
		Ingående anskaffningsvärde	2 784
	Årets anskaffningar	107	0
	Utgående anskaffningsvärde	2 891	2 784
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 194	-1 689
	Årets avskrivningar	-288	-505
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 482	-2 194
	Utgående bokfört värde	409	590
	Förbättringsutgifter på annans fastighet	2016	2015
	Ingående anskaffningsvärde	49 403	47 346
	Årets anskaffningar	1 581	2 057
	Utgående anskaffningsvärde	50 984	49 403
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-43 068	-42 166
	Årets avskrivningar	-985	-902
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-44 053	-43 068
	Utgående bokfört värde	6 931	6 335
	Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2016	2015
	Ingående anskaffningsvärde	60 505	59 308
	Årets anskaffningar	6 150	3 671
	Anskaffningsvärde avyttrat/utrangerat	-3 552	-2 474
	Utgående anskaffningsvärde	63 103	60 505
	Ingående ackumulerade avskrivningar	-52 600	-52 141
	Årets avskrivningar	-3 302	-2 899
	Akkumulerade avskrivningar avyttrat/utrangerat	3 530	2 440
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-52 372	-52 600
	Utgående bokfört värde	10 731	7 905

9. Årets kapitalförändring	2016	2015
Grundutbildning anslagsfinansierad verksamhet	45	7 767
Grundutbildning avgiftsfinansierad verksamhet	280	-350
Grundutbildning bidragsfinansierad verksamhet	0	-1
Grundutbildning totalt	325	7 416
Konstnärlig forskning anslagsfinansierad verksamhet	-2 248	-1 455
Konstnärlig forskning bidragsfinansierad verksamhet	31	53
Konstnärlig forskning totalt	-2 217	-1 402
Totalt	-1 892	6 014

För kommentarer till årets kapitalförändring 2016, se not 13.

10. Periodavgränsningsposter (tillgång)	2016	2015
Förutbetalda hyreskostnader	10 283	10 202
Övriga förutbetalda kostnader	1 573	1 932
Upplupna bidragsintäkter	113	660
Totalt	11 969	12 794

Minskningen av upplupna bidragsintäkter beror på att i bokslutet 2015 fanns två större fordringar på SSES (Stockholm School of Entrepreneurship) och Chalmers på tillsammans drygt 0,4 mkr. Motsvarande finns inte 2016.

11. Avräkning med statsverket	2016	2015
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-2 821	-7 957
Redovisat mot anslag	162 847	168 737
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-166 054	-163 601
Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-6 028	-2 821

12. Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2016	2015
Räntekonto hos Riksgäldskontoret	31 818	27 711

Konstfack har fr.o.m. 2015 ingen räntekontokredit hos Riksgäldskontoret.

13. Myndighetskapital

Tabell Kapitalförändring per område

Verksamhet	Balanserad kapitalförändring	Årets kapitalförändring	Summa
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå			
Utbildning enligt uppdrag i regleringsbrev	20 558	73	20 631
Uppdragsverksamhet	-55	252	197
Summa	20 503	325	20 828
Forskning och utbildning på forskarnivå			
Forskning och utbildning på forskarnivå	1 004	-2 217	-1 213
Uppdragsverksamhet	0	0	0
Summa	1 004	-2 217	-1 213

Förändring av myndighetskapitalet	Balanserad kapitalförändring			Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
	Anslagsfinansierad verksamhet	Avgiftsfinansierad verksamhet	Bidragsfinansierad verksamhet		
A Ingående balans 2016	15 332	339	-178	6 014	21 507
Föregående års kapitalförändring	6 312	-350	52	-6 014	0
Årets kapitalförändring				-1 892	-1 892
B Summa årets förändring	6 312	-350	52	-7 906	-1 892
C Utgående balans 2016	21 644	-11	-126	-1 892	19 615

Kapitalförändring 2016

Årets kapitalförändring, -1,9 mkr, är totalt bättre än budgeterat. Intäkterna har minskat med ca 7,9 mkr jämfört med 2015 och kostnaderna är i stort sett oförändrade. Det innebär att årets kapitalförändring är ca 7,9 mkr lägre jämfört med 2015.

Kapitalförändringen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå är ca 0,3 mkr – väsentligt bättre än budgeterat. Trots betydligt lägre avräkning av grundutbildningsanslaget än beräknat, har detta parerats genom lägre kostnader än budgeterat. Forskningen redovisar en kapitalförändring på ca -2,2 mkr, lägre än beräknat. Detta är främst ett resultat av lägre externfinansierad forskningsverksamhet än vad som beräknades i budget för 2016.

Förslag till disposition av ackumulerat överskott

Konstfack redovisar ett ackumulerat överskott på ca 19,6 mkr. Konstnärlig forskning har ett ackumulerat underskott på ca 1,2 mkr. Åtgärder har vidtagits i budget 2017 för att komma till rätta med underskottet, men det kan ändå innebära ett fortsatt ackumulerat underskott vid utgången av 2017.

Resterande överskott, ca 20,8 mkr, avser grundutbildningen. Högskolestyrelsen har fattat beslut om principer för storleken på Konstfacks myndighetskapital och för grundutbildningen bör det ligga kring 10 % av innevarande års kostnader med en avvikelse på +/- ca 2 % enstaka år. Kvarvarande överskott per 2016-12-31 utgör ca 13 %. Delar av detta kommer att användas under 2017 som en del av budgeten.

14. Avsättningar

	2016	2015
Övriga avsättningar		
Ingående balans, totalt	1 738	1 830
Årets avsättningar	206	209
Använt under året	-477	-301
Utgående balans	1 467	1 738
Övriga avsättningar avser avsättning av medel för lokalt omställningsarbete.		

15. Lån i Riksgäldskontoret

	2016	2015
Ingående balans	14 134	12 714
Nyupptagna lån	7 983	5 789
Amorteringar	-4 654	-4 369
Utgående balans	17 463	14 134
Låneram i Riksgäldskontoret		
Beviljad låneram	20 000	20 000
Utnyttjad låneram	17 463	14 134

16. Leverantörsskulder

	2016	2015
Leverantörsskulder totalt	2 949	2 935
Härav leverantörsskulder avseende investeringar	456	575

Leverantörsskulderna är oförändrade jämfört med 2015. Leverantörsskulder för investeringar minskade med ca 0,1 mkr. Övriga leverantörsskulder ökade med drygt 0,1 mkr.

17. Övriga kortfristiga skulder

	2016	2015
Totalt	2 464	2 645

Övriga kortfristiga skulder minskade med knappt 0,2 mkr. Främsta förklaringen är att 2015 gjordes ytterligare en lönekörning i december som genererade en skuld för nettolöner att utbetala i januari 2016 på 256 tkr. Motsvarande körning har ej bokförts 2016. I beloppen för respektive år ingår knappt 0,4 mkr i kvarstående ej utdelad avkastning från Konstfacks stiftelser.

18. Period-
avgränsnings-
poster (skuld)

	2016	2015
Upplupna löner och arvoden	537	870
Upplupen semesterlön och övertid	2 487	2 268
Upplupna arbetsgivaravgifter m.m.	1 441	1 434
Övriga upplupna kostnader	924	1 188
Summa upplupna kostnader	5 389	5 760
Inomstatliga oförbrukade bidrag*	4 738	3 671
Utomstatliga oförbrukade bidrag	999	459
Summa oförbrukade bidrag	5 737	4 130
Övriga förutbetalda intäkter - inomstatliga	939	636
Övriga förutbetalda intäkter - utomstatliga	745	794
Summa övriga förutbetalda intäkter	1 684	1 430
Totalt	12 810	11 320

Upplupna kostnader har minskat med knappt 0,4 mkr. 2015 fanns en uppbokning för avgångsvederlag på knappt 0,6 mkr. Motsvarande saknas 2016. Semester- och övertidsskuld har ökat med knappt 0,4 mkr. Övriga upplupna kostnader har minskat med knappt 0,3 mkr. Främsta förklaringen är att 2015 fanns en post för uppgradering av ekonomisystemet med knappt 0,4 mkr. Oförbrukade bidrag har totalt ökat med ca 1,6 mkr. Detta förklaras främst av ett oförbrukat bidrag från Energimyndigheten för ett forskningsprojekt som utbetalats under slutet av 2016, drygt 1,5 mkr.

Övriga förutbetalda intäkter har ökat med knappt 0,3 mkr, vilket beror på en ökning av oförbrukade medel från Skolverket för Lärarlyftet.

*Upplysning ska lämnas om hur stor del av posten inomstatliga oförbrukade bidrag som förväntas tas i anspråk inom nedan angivna tidsintervall. Posten omfattar 2016 15 och 2015 19 verksamhetsprojekt och för varje projekt har gjorts en individuell bedömning av hur medlen är beräknade att förbrukas.

Dessutom ingår bidrag från UHR som ska betalas ut till studieavgiftsskyldiga studenter.

	Totalt	0-3 mån	3-12 mån	1-3 år	Mer än 3 år
2016	4 738	813	2 197	1 728	0
2015	3 671	1 706	1 764	201	0

7. Sammanställning över väsentliga uppgifter

	2016	2015	2014	2013	2012	
Utbildning och forskning	Totalt antal helårsstudenter	644	681	693	659	614
	Kostnad per helårsstudent	247	232	236	239	250
	Totalt antal helårsprestationer	548	633	569	601	533
	Kostnad per helårsprestation	290	250	287	261	288
	Totalt antal avgiftsskyldiga studenter (HST)	4,1	4,5	4,6	4,4	3,0
	Totalt antal nyantagna doktorander	0	3	0	0	0
	- varav andel kvinnor (%)	0	33	0	0	0
	- varav andel män (%)	0	67	0	0	0
	Totalt antal doktorander med någon aktivitet	4	4	4	3	5
	- varav andel kvinnor (%)	50	50	75	100	89
	- varav andel män (%)	50	50	25	0	11
	Totalt antal doktorander med doktorandanställning (årsarbetskrafter.)	3,9	3,6	2,3	3	4,5
	Totalt antal doktorander med utbildningsbidrag (årsarbetskrafter)	0	0	0	0	0
	Genomsnittlig studietid för licentiatexamen	0	0	0	0	0
	Genomsnittlig studietid för doktorsexamen	0	0	0	0	0
	Totalt antal doktorsexamina	0	0	0	0	0
	Totalt antal licentiatexamina	0	0	0	0	0
	Totalt antal refereegranskade vetenskapliga publikationer 1)	0	0	0	0	0
	Kostnad per refereegranskad vetenskaplig publikation 1)	0	0	0	0	0
	Personal 2)	Totalt antal årsarbetskrafter	144	148	146	135
Medelantal anställda		201	212	213	193	196
- varav andel kvinnor (%)		61	61	64	63	62
- varav andel män (%)		39	39	36	37	38
Totalt antal lärare (årsarbetskrafter)		72	72	74	68	66
- varav andel kvinnor (%)		61	55	57	57	60
- varav andel män (%)		39	45	43	43	40
Antal disputerade lärare (årsarbetskrafter)		18	15	14	13	13
- varav andel kvinnor (%)		60	50	55	47	48
- varav andel män (%)		40	50	45	53	52
Antal professorer (årsarbetskrafter)		14	12	13	13	14
- varav andel kvinnor (%)		63	68	72	61	60
- varav andel män (%)	37	32	28	39	40	
Ekonomi	Intäkter totalt (mkr), varav utbildning på grundnivå o avancerad nivå (mkr)	175,1	183,0	176,9	163,2	163,2
	- varav andel anslag (%)	160,7	167,7	164,1	152,6	152,6
	- varav andel externa intäkter (%)	96	96	94	94	95
	forskning o utbildning på forskarnivå (mkr)	4	4	6	6	5
	- varav andel anslag (%)	14,4	15,3	12,9	10,6	10,6
	- varav andel externa intäkter (%)	65	54	64	71	71
	Kostnader totalt (mkr)	35	46	36	29	29
	- varav andel personal (%)	177,0	177,0	177,9	169,7	164,3
	- varav andel lokaler (%)	57	58	55	54	52
	Lokalkostnader per kvm (kr) 3)	24	25	24	25	26
	- varav andel av justerade totala kostnader (%) 3)	2 135	2 145	2 271	2 298	2 251
	Balansomslutning (mkr),	26,1	26,2	27,6	29,2	29,6
	- varav oförbrukade bidrag	59,2	56,8	48,5	54,3	65,1
	- varav årets kapitalförändring	5,7	4,1	3,8	2,5	4,0
- varav myndighetskapital (inklusive årets kapitalförändring)	-1,9	6,0	-0,9	-6,5	-1,2	
	19,6	21,5	15,5	16,4	22,9	

Enligt regleringsbrevet för 2016 undantas universitet och högskolor från kravet på redovisning av väsentliga uppgifter enligt 2 kap. 4 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Istället ska ovanstående uppgifter redovisas.

- 1) Konstfack bedriver främst konstnärlig forskning och rutiner saknas för sådan redovisning. Konstfacks högskolestyrelse beslutade vid sitt sammanträde 2016-10-12 att inte redovisa uppgifter om prestationer och kostnader för framställandet av referee-granskade vetenskapliga publikationer delat på antalet publicerade publikationer i årsredovisningen.
- 2) Medeltal anställda har baserats på mätperioderna mars och oktober. I gruppen lärare ingår prefekter, däremot inte amanuenser och doktorander. Redovisningen är en anpassning efter övriga lärosäten.
- 3) Redovisas i enlighet med SUHF:s rekommendationer om lokalkostnader i den del som avser sammanställning av lokalkostnader, enligt bilaga 2 till rekommendationerna (REK 2014:1, dnr 14/069).

Styrelsens
underskrifter

Styrelsen för Konstfack har idag beslutat att godkänna
årsredovisning 2016 för Konstfack.

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av
verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och
myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm 2017-02-14

Kristina Rennerstedt
ordförande

Maria Lantz
rektor

Mostyn de Beer

Peter Bergman

Tina Carlsson

Loulou Cherinet

Daniel Ewerman

Tone Hansen

Marielle Nakunzi

Katja Petterson

Emelie Renvert

Lars Thulin

Inga Tsernova

Cecilia Widenheim

Niclas Östlind

Konstfack

University College of
Arts, Crafts and Design

LM Ericssons väg 14
Box 3601, 126 27 Stockholm
Telefon 08-450 41 00
www.konstfack.se